

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 6 MEI 2025

Vergaderzaal 1

1. Werkbezoek op locatie Albert Schweitzerziekenhuis over strategisch huisvestingsplan ASZ

2. Vragenhalfuur

Voorzitter: Mevrouw Koene
Raadsgriffier: Mevrouw Bronsveld
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Katif (Beter voor Dordt)
Dhr. 't Lam (SP)
Dhr. Stolk (VSP)

Portefeuillehouders: wethouder T. de Jonge, wethouder R. van der
Linden

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Welkom bij het vragenhalfuur. Ook mijnheer 't Lam, van harte welkom bij het vragenhalfuur. Eens even kijken. Mijnheer Katif is recht tegenover mij gaan zitten, dat hij denkt, want anders slaat ze me over. Dat ga ik niet doen. U mag de eerste vraag stellen. Gaat uw gang.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Het kabinet heeft voorgesteld in de Voorjaarsnota om de eerder aangekondigde plasticheffing voor bedrijven te schrappen. Die heffing was bedoeld om grote vervuilers, zoals producenten van plasticverpakkingen, te stimuleren over te stappen op duurzame alternatieven. Gemeentes zoals de onze, Dordrecht, betalen die hogere kosten aan afvalverwerkers. En zullen dit zeer waarschijnlijk doorberekenen aan onze inwoners. Dat betekent, voorzitter, dat de Dordtenaren mogelijk per 2028 meer afvalstoffenheffing moeten betalen aan het Rijk, terwijl het vervuilend bedrijfsleven wordt ontzien. We hebben een vraag, voorzitter. Wat kan het college doen om te voorkomen dat de Dordtse huishoudens, zeker die met een laag- en middeninkomen, onevenredig hard geraakt worden door deze mogelijke landelijke koerswijziging. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik van het college het woord geven? Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel, voorzitter. Dank ook voor deze vraag, want dit was natuurlijk inderdaad tussen alle andere onderdelen, waar je enigszins als gemeente verdrietig van kon worden, ook één waarvan je dacht, lekker dan, we weten al waar deze gaat landen.

En dat ziet er ook inderdaad naar uit. Dat de eerste reactie ook van minister Hermans is, misschien moeten we dan toch maar weer iets met een CO2-heffing gaan doen. Oftewel, de afvalverwerkers krijgen de rekening. En die zullen het inderdaad gaan doorbelasten aan gemeenten. En via de afvalstoffenheffing zal hij bij onze inwoners terechtkomen. Zo simpel is het dan. Wat kunnen wij doen? Daar hebben we het al vaker over gehad. We kunnen de inwoners helpen met zoveel mogelijk voorkomen dat ze afval hebben. Dat ze daarmee kunnen sturen op hun eigen kosten. En we zullen hier gewoon goed kijken naar kwijtscheldingen voor onze minima, zoals we dat nu ook doen, bij een hoge rekening. Als het te veel voor ze wordt, dat we dan mee kunnen kijken om daar iets aan te doen. Maar als gemeente zelf hebben wij geen directe invloed hierop. Wel zijn we via de VNG nog steeds in gesprek met Verpakt, zoals dat mooi consortium van onze plastic verpakkingsondernemingen heet, om daar nieuwe afspraken mee te maken, zodat we ook in de plastic wereld vooral de verduurzaming inzetten en nog beter met de plastic afvalscheiding voort kunnen gaan.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer 't Lam: Mag ik een vervolgvraag stellen, voorzitter?

De voorzitter: Vooruit, omdat u het bent.

De heer 't Lam: Volgens mij, omdat het in het Reglement staat, niet omdat ik het ben. Ik hoor de wethouder uitleg geven. Maar je kunt natuurlijk ook naar een andere oplossing zoeken als de afvalstoffenheffing omhoog zou moeten, omdat het bedrijfsleven door het Rijk ontzien wordt. Je zou de ozb voor bedrijven kunnen verhogen, of minder afdragen aan het Ondernemersfonds. Hoe kijkt de wethouder daar tegenaan?

Mevrouw De Jonge: Dit is een college aangelegenheid. Daar hebben wij niet over gesproken. Volgens mij past deze ook prima in de hele ombuiging, waar we mee zitten. Maar je wil natuurlijk het liefst zo dicht mogelijk de link leggen tussen de veroorzakers en de kosten die daarmee gaan, die daarvoor moeten betalen. De vervuiler betaalt, is volgens mij nog altijd ook een Dordts motto in ons afvalbeleid. Het zijn opties om te verkennen. Maar tegelijkertijd zeg ik, probeer het liefst om het daar te leggen waar de kosten de veroorzaker is van, in dit geval, de plastic bende die we hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar de volgende vraag. Die komt van de Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. Op 30 april jongstleden reden op de Dordtse Noordendijk 2 koetsen met paarden ervoor. Terwijl het 25 graden warm was, volle zon op asfalt, moesten de paarden 2 zware karren met meer dan 20 bruiloftsgasten voorttrekken. Dit hebben bewoners bij de Partij voor de Dieren gemeld. Wat voor de mensen waarschijnlijk een leuk uitje was, was voor deze paarden letterlijk een zware last. Deelt het college de mening van de Partij voor de Dieren dat deze vorm van vermaak met dieren niet thuishoort in onze stad? En is het college in staat en bereid om maatregelen te treffen om weerloze dieren tegen deze vorm van uitbuiting te beschermen? Dank u.

De voorzitter: Ik kijk weer naar mevrouw De Jonge. Gaat uw gang.

Mevrouw De Jonge: Dank u, voorzitter. Allereerst, fijn dat ook onze inwoners meekijken hoe er met dieren wordt omgegaan in onze stad. We staan ook voor het dierenwelzijnsbeleid dat we een jaar geleden hebben aangenomen met elkaar. Ik hoef u niet te vertellen over de vijf vrijheden die centraal staan. Dit is een ondernemer, die de verantwoordelijkheid heeft om zelf goed voor zijn dieren te zorgen, en ook conform deze wet dient te handelen. Daar zien wij als gemeente niet actief op toe. We hebben daar in principe ook geen rol bij, omdat we hier het bekende riedeltje ... We hebben met de NVWA te maken als het over ondernemers gaat. We hebben onze boa's, daar kun je wel meldingen bij doen, maar die geven het ook weer door aan de landelijke politie voor dieren. En onze Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn komt dan om de hoek. En dat is af en toe weleens dat je denkt, hoe gaan we toch voorkomen dat in dit geval ook ondernemers die verantwoordelijkheid nemen? In die zin, ik zou ook tegen de betreffende inwoners willen zeggen, meld het alsjeblieft gelijk bij onze boa's. Want zij zijn degenen die de lijntjes hebben met de politie, want die kan erop hanteren, die kan er wat van zeggen. In dit geval, wij kennen de casuïstiek verder niet. We weten ook niet van welk bedrijf dit is geweest. Dat is enorm balen dat we hier verder nu niks aan kunnen doen. Ze zijn een officieel vervoersmiddel. Ik kijk een klein beetje naar college Van der Linden of ik het helemaal goed zeg. Ze staan gelijk aan andere voertuigen. Er is mij verteld dat ze gewoon op de weg mogen en zich op deze manier door de stad mogen bewegen. Daar kun je ook niks aan doen. Het begint ermee dat die ondernemer, die werkt met die dieren, zijn verantwoordelijkheid moet nemen. En als hij dat niet doet, door meldingen, door externen moet worden aangepakt.

De heer Groenewege: Voorzitter, wij weten wel welke ondernemer het is, maar ik heb die naam bewust niet in de bijdrage genoemd. Heeft het nog meerwaarde als ik die bijvoorbeeld via de mail aan de wethouder doe toekomen, die naam?

Mevrouw De Jonge: Dat mag altijd natuurlijk. Wij zullen dan hem doorzetten ook naar de NVWA. Mogelijk kennen zij dit bedrijf en kunnen zij zeggen, dat is weer een melding. En wordt hun dossier, in die zin, nog beter gevuld. Ik kan het wel doorgeven.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar de laatste vraag. En dat is mijnheer Stolk, van de VSP.

De heer Stolk: Kan het college een update geven over de parkeergarage achter ons? Of voor ons, hoe je het noemen wil. Hoe het ermee staat en wanneer hij opengaat?

De voorzitter: Er werd al zo richting de heer Van der Linden gekeken dat ik dacht, die gaat gelijk zelf in actie. Maar gaat uw gang.

De heer Van der Linden: Ik wacht altijd keurig op de voorzitter. En ik ga nu wel zeggen dat u toch even naar rechts moet kijken, naar mevrouw De Jonge, in eerste instantie.

De voorzitter: Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Dank u, voorzitter. Ik ben niet voor niets teruggekomen van een overleg wat ik had, omdat ik zag, dit zijn wel heel veel vragen, dat ga ik niet door mijn collega's laten vervangen. Maar ik begin inderdaad. Mijnheer Van der Linden neemt over. Vanuit vastgoed, deze parkeergarage, we hebben geconstateerd dat er nader

onderzoek moest. Heb ik u toen gelijk ook in de raadsvergadering over kunnen inlichten. En daar hebben we ook goed gevolg aan gegeven. Dat er echt eerst globaal en op basis van de aanwijzingen nader onderzoek is gedaan. Daar zijn we nu druk mee bezig op dit moment. Vandaar dat die nog steeds gesloten is. Als we de informatie, want het is best ... Er moeten constructeurs bij komen kijken. Er moeten tekeningen bij de constructie. Er moeten berekeningen worden gemaakt. En de tweede stap zal zijn dat we doorpakken dan naar een plan om te kijken, wat moet er gebeuren dat de parkeergarage weer helemaal veilig is? En de parkeergarage, zoals we nu kunnen inschatten, zal niet eerder dan begin juni weer open kunnen, vanuit de vastgoed kant. En dan geef ik hem even door aan de heer Van der Linden om de parkeer kant te vertellen.

De heer Van der Linden: Dank. Dit is natuurlijk een belangrijke garage, voor de bereikbaarheid van de stad. En we hebben ook wel gemerkt dat het weghalen van zo'n grote garage uit het hele parkeerbestand iets doet. We hebben wel maatregelen kunnen nemen. We hebben de vergunninghouders een plek kunnen geven aan de Binnen en Buiten Kalkhaven. We hebben ook, om Koningsdag goed voor te bereiden, het Indofin-terrein, achter de Weeskinderdijk, snel open kunnen stellen. En we hebben gezorgd voor extra busjes tussen Energiehuis garage en binnenstad. Daarmee hebben we de drukte op Koningsdag, wat toch een heel groot feest is, goed kunnen managen. Gedurende de hele dag was er ruimte over in de garages. We hebben wel gezien, het was ook heel mooi weer natuurlijk, dat de binnenstad nokvol fietsen stond. Daar kunt u ook iets van vinden. Maar de stad was goed bereikbaar. Inmiddels is natuurlijk het dagelijks gebruik wat minder intensief. We kunnen, denken we, de drukte de komende weken goed aan. Natuurlijk is het wel heel fijn als we begin juni weten waar we aan toe zijn. En over de verkeersafwikkeling en wat dat met parkeren doet, krijgt u binnenkort een RIB toegestuurd.

De voorzitter: En voor de niet trouwe kijker, een RIB is een raadsinformatiebrief. Verder nog iemand? Nee? Dank u wel. Fijne avond.

3. Vaststellen Dordtse Omgevingsvisie 2.0; Eiland met kwaliteit - Raadsvoorstel

Voorzitter: Mevrouw Kruger
Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Ayverdi (DENK)
Mevr. Boom-Vos (VVD)
Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Mevr. Kamphuis (SP)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Van Pelt (Forum voor Democratie)

Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Cornax, mevr. Wouters, dhr. Langenberg,
dhr. Gersonius, dhr. Naaktgeboren, mevr. Ali, dhr. Ramp

Overige aanwezigen: Dhr. Bakker

De voorzitter: Nog niet. Goedenavond allemaal. Geldt ook aan de rechterkant van mij. Goedenavond allemaal. Welkom bij de commissie, en moet ik even mijn brilletje op zetten, over het raadsvoorstel vaststellen Dordtse Omgevingsvisie 2.0. En we heten dan een Eiland met kwaliteit. Welkom in ieder geval alle raadsleden en commissieleden, mensen op de tribune. En dan hebben we een hele rits aan gasten en ambtelijke ondersteuning. Ik ga ze toch even voor u opnoemen. De heer Adri Bakker, die inspreekt namens het Platform Duurzaam. Luran Cornax, is projectleider Omgevingsvisie. Mevrouw Wouters, ambtelijke opdrachtnemer. Sven Langenberg, ambtelijke opdrachtgever. Berry Gersonius en Rick Naaktgeboren. Rick is er nog niet. Berry wel. En Rick zou zo meteen komen? Ja. Presentatie over klimaatadaptatie. Dan hebben we nog Adhira Ali. Die heeft een presentatie over duurzame energieopwekking. En Wouter Ramp heeft een presentatie over het voorzieningenaanbod. Voor het verslag vraag ik even iedereen die gaat deelnemen aan deze sessie zich voor te stellen. Begin ik maar even aan mijn rechterkant.

De heer Cornax: Luran Cornax, beleidsadviseur ruimtelijke ordening.

Mevrouw Wouters: Anne Wouters, teamleider ruimtelijke ordening.

De heer Langenberg: Sven Langenberg, clustermanager ruimtelijke strategie en beleid.

De heer Van der Spoel: Wouter Van der Spoel, Fractie van der Spoel.

Mevrouw Koene: Irene Koene, Gewoon Dordt.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, Beter voor Dordt.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

Mevrouw Boom-Vos: Karin Boom, Dordtse VVD.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Van Pelt: Dirk van Pelt, Forum voor Democratie.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

Mevrouw Kamphuis: Meta Kamphuis, SP Dordrecht.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De voorzitter: En dan boven op de, hoe zeg je dat, wat voor plek, eerste ring.

Wouter Ramp: Wouter Ramp, beleidsadviseur ruimtelijke ordening.

Mevrouw Ali: Adhra Ali, beleidsadviseur energiesystemen en opwek.

De voorzitter: Dan heb ik mijnheer Bakker en de heer Gündogdu.

De heer Bakker: Zal ik dan beginnen? Adri Bakker, Platform Duurzaam Dordrecht.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu, Op Ons Eiland.

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu, u kunt hier nog aan tafel zitten. Maar u wil liever daar zitten? Want het kan zijn dat ik u zo even over het hoofd zie.

De heer Gündogdu: Nee hoor, voorzitter. Ik zag dat de tafel vrij vol was.

De voorzitter: Helemaal goed.

De heer Gündogdu: Maar ik kan best verhuizen.

Mevrouw Kamphuis: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Ik heb een ordevoorstel. Ik zou heel graag, ondanks de lange presentatie, ook genoeg ruimte kunnen krijgen voor vragen te stellen.

De voorzitter: Dat vind ik een hele mooie wens. Ik heb de opdracht gekregen, als voorzitter, we hebben vier blokken. Die gaan we zo meteen ook allemaal langs. En per blok kunnen er vragen gesteld worden. Degenen die presentaties geven, weten dat ze het zo kort mogelijk moeten houden, zodat u nog ruimte heeft om vragen te stellen. Mocht er toch niet genoeg tijd zijn om alle vragen te stellen en te beantwoorden, dan moeten we iets anders verzinnen. En daar bent u als commissie dan als eerste aan zet.

Ik zal nog even een toelichting geven, de reden van deze vergadering. Op 8 april heeft u een eerste technische sessie gehad over de opzet en de rol van de Omgevingsvisie 2.0. En aan het einde van die vergadering is door de commissie een aantal onderwerpen benoemd, waarover nog meer technische toelichting gewenst was. En vanavond staan de volgende onderwerpen centraal, de klimaatadaptatie in het centrum, duurzame energieopwek, voorzieningenaanbod in de wijken en eventueel overige onderwerpen. Een aantal overige onderwerpen zijn op 8 april door de commissie aangedragen, maar zijn in eerste instantie schriftelijk behandeld. En dit vindt u bij de stukken van vanavond. Ze worden straks in de presentatie nog wel kort benoemd. De onderwerpen woningbouwlocaties buitengebied en stadsrand en De Staart komen de technische sessie van volgende week dinsdag aan de orde. De indieners van de zienswijze op de Omgevingsvisie zijn uitgenodigd te spreken. En voor vanavond, ik heb het al genoemd, heeft Platform Duurzaam Dordrecht zich aangemeld. En de heer Adri Bakker spreekt zo in, als we bij het onderdeel duurzame energieopwek zijn. Dan wil ik nu even beginnen met het eerste blokje. En dat is, vijf minuten heeft hij daar de tijd voor, de korte inleiding door Laurant Cornax.

De heer Cornax: Dank je wel, voorzitter. Eigenlijk is een groot gedeelte van mijn inleiding al zojuist gedaan door de voorzitter. Ik wilde even stilstaan bij de onderwerpen die we vanavond gaan toelichten. En waarom specifiek deze onderwerpen? Omdat daar op 8 april om is gevraagd, om hier nog wat nadere technische toelichting op te geven. Ik heb toen, 8 april, aangegeven dat ikzelf niet alle kennis en kunde heb om dat goed van toelichting te voorzien. Ik heb bij mijn collega's uit de ambtelijke organisatie gevraagd, die toch meer kennis hebben over bepaalde onderwerpen, of zij die onderwerpen willen toelichten. Dat zijn de volgende onderwerpen, klimaatadaptatie in het centrum, duurzame energieopwek, het voorzieningenaanbod in de wijken. En vervolgens de overige onderwerpen die schriftelijk zijn behandeld, waaronder Zeer Zorgwekkende Stoffen, voetganger/STOMP. En het laatste andere onderwerp is me even ontschoten, maar staat op de laatste sheet. Dan komen we daarop. Knoop Leerpark in relatie tot sportvoorzieningen. En vorige keer is ook nog gevraagd hoe de amendementen op de Omgevingsvisie 1.0 zijn verwerkt. Dat hebben we schriftelijk inzichtelijk gemaakt. Ik zie ook dat Rick Naaktgeboren binnen is gekomen. Dan zou ik eigenlijk gelijk het woord willen geven aan Rick en Berry, die een toelichting gaan geven over klimaatadaptatie in het centrum.

De voorzitter: Dank u wel. Nu heeft u een stukje van mijn taak overgenomen. Perfect, zoals we samenwerken. Mijnheer Naaktgeboren en de heer Gersonius. Goedenavond, mijnheer Naaktgeboren. Gaat u van start. U heeft ongeveer tien minuten, krap, om de presentatie te geven, zodat we nog vijf minuten hebben voor de tafel om vragen te stellen.

De heer Naaktgeboren: We gaan dat aanhouden. Ik zal het eerste deel doen, vanuit de opgave Groen-Blauwe Stad klimaatadaptatie. We hebben even kort herhaald wat er ook alweer in de Omgevingsvisie staat. De vraag ging volgens mij over het vergroenen van de binnenstad. Groen en klimaatadaptatie geven we prioriteit. Dat gaat over het bevorderen van de groenblauwe structuren, wat ook bijdraagt aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het centrum, zowel voor de bewoners, maar zeker ook voor de

ondernemers, zodat bezoekers ook op hete dagen naar de binnenstad toegaan. En daar kun je prioriteit aan geven, zowel bij nieuwe ontwikkelingen als bij herontwikkelingen, een goed voorbeeld is de Spuiboulevard bijvoorbeeld, waarin je de opgave kunt integreren. Dit is het doel algemeen van een klimaatbestendige stad. In de binnenstad spelen wateroverlast en hittestress een rol. Een voorbeeld van 2019 van de hitte. Dadelijk komt ook een voorbeeld van de wateroverlast. Dit komt, zowel de wateroverlast als de hitte, doordat dit centrum zeer versteend is. Eigenlijk willen we op zoek naar plekken om meer schaduw en ook, dankzij die schaduw, koelte toe te voegen. Ook dit kun je weer meenemen in nieuwe ontwikkelingen en beheer. Maar je kunt ook kijken, wat kunnen de eigenaren van panden zelf nog bijdragen? In de binnenstad kan dat bijvoorbeeld door groene tuinen, geveltuinen, individueel, maar zeker ook collectief. En dat draagt tevens bij aan de biodiversiteit. Dit is ter illustratie, wat kaartjes uit de Klimaateffectatlas, waarin je duidelijk ook versteende pleinen naar voren ziet komen. Het Scheffersplein, het Statenplein. Dat zijn wat plekken waar je kunt zien dat die hitte extra prominent is. En zeker ook, dat zie je dan in het kleine plaatje rechtsonder, is het centrum een plek die meer opwarmt dan de omliggende gebieden. Het plaatje is erg klein, dus misschien moeilijk te zien. Dit is het voorbeeld van de wateroverlast die ik net al noemde, bij Augustijnenkamp. Dezelfde plek komt dadelijk nog een keer terug, volgens mij, in de presentatie van Rick, waar maatregelen zijn getroffen om na te denken over het vergroenen van de binnenstad, maar ook van andere gebieden in Dordrecht. Hanteren we bijvoorbeeld de 3-30-300 regel, die een aantal van jullie wel zal kennen. Dat is eigenlijk een soort landelijke vuistregel, waar je 3 dingen meet. We zijn daar ook nadrukkelijk mee bezig, met het monitoren vanuit de opgave Groen-Blauwe Stad. Bijvoorbeeld die boomkroonbedekking van 30 procent, zijn we nu heel ver in met de monitoring. Hebben we ook nieuwe data beschikbaar, die ook het groen in de privétuinen meeneemt. 3 staat voor 3 bomen zichtbaar vanuit je woning. En 300 is de afstand tot de dichtstbijzijnde koele plek van enige omvang. Dus een soort park of parkje. Dit is het beeld van de 3 bomen, waar je vooral hier rond het Statenplein bijvoorbeeld ziet. Dat echt wel een aandachtsgebied is, waar weinig groen is, weinig bomen eigenlijk. Met deze data zie je eigenlijk nog 30 procent schaduw door bomen en vanuit het boomkroonoppervlak dat ... Sorry, is er een vraag?

De voorzitter: Nee hoor, gaat u rustig verder.

De heer Naaktgeboren: Sorry, excuus.

De voorzitter: Dit was weer zo'n AI-gevalletje.

De heer Naaktgeboren: Google. Dit is 30 procent schaduw. Zie je eigenlijk overal een aandachtspunt. En deze lijkt eigenlijk vrij goed op orde te zijn. Ook hier hebben we nieuwe data, waar hetzelfde beeld naar voren komt dat eigenlijk de afstand tot koele plekken, bijvoorbeeld met hofjes in de binnenstad, vrij goed op orde is. En hier neemt Rick het over.

De heer Gersonius: Ik heb ook een microfoon. We zijn al langer bezig met die vertaling van die vergroening van de binnenstad, om dat vast te leggen in documenten. Het Toekomstbeeld Binnenstad hebben we het al over gehad. Aanpak vergroening binnenstad is door uw raad vorig jaar, volgens mij, vastgesteld. In dat plan van PLANTERRA kijken we naar plekken van, waar kan groen aan bijdragen? Hittestress

verminderen, wateroverlast, maar ook de biodiversiteit. Maar ook visueel aantrekkelijk maken. Met lenzen kan je bekijken, welke bijdrage kan dat dan leveren? Dat geldt niet voor elke plek voor alles, maar je probeert daar wel op een goede manier mee om te gaan. Bijvoorbeeld de Voorstraat is een waterkerende dijk. Mag niet de grond in. Daar ligt het accent veel meer op dat visueel aantrekkelijk maken. En dan probeer je dusdanige planten en dingen in die bakken te zetten dat het ook bijdraagt aan die biodiversiteit. PLANTERRA heeft zo'n kaart gemaakt. Deze zijn we verder aan het uitwerken om te kijken, wat moet nu waar? Waar zijn bomen mogelijk, waar is ander groen mogelijk. Daar vinden nog allerlei participatietrajecten plaats. Rondom de Grote Markt parkeren is ook het plangebied voor de Kuipershaven. Bewoners willen daar graag meedenken over, wat voor groen dan? In eerste instantie, we willen geen bomen. Je kan wel zeggen, je wil geen bomen, maar wat wil je dan wel? Dat gesprek gaan we met elkaar voeren. Dat geldt ook voor de andere plekken in de binnenstad. Op veel plekken zijn al ingrepen gedaan. Bijvoorbeeld op de Vest een aantal parkeerplekken weg, groen voor teruggekomen. En dat begint nu behoorlijk te vergroenen. Bewegend Bos heeft daar ook voor een deel een bijdrage aan geleverd. Ik heb daar zelf ook mee mogen lopen duwen, zoals u daar ziet. En de eerste verbindingen zijn al op het Bagijnhof gemaakt. En de tuin van brasserie De Witt is wel een plaatje waar zowel vergroening als biodiversiteit als andere dingen daarop terugkomen. Welke aandachtspunten heb je dan? Je moet ook ruimte hebben voor bijvoorbeeld parkeren. Gaat over zoet, zuur. Je kan niet ongebreideld alle parkeerplaatsen weghalen bij de Kuipershaven, omdat je daar groen wil toevoegen. Dat moet je op een goede manier doen. Mijnheer Kuhlmann, toch? Het is een keuze. En u heeft daar uitgebreid in de raad gesproken over de brede businesscase parkeren, parkeertarieven en dat soort dingen. Daarmee willen we dat ook verder ontwikkelen. Die ruimte moet je naar kijken. Je hebt de kansen, je hebt de aandachtspunten, en die moet je dan met elkaar matchen. En dan kan je per plek kijken wat je wel of niet kan. Ik wil er nog één ding aan toevoegen. We hebben het over die wateroverlast. En we zijn nu aan het onderzoeken of op het Statenplein een soort waterbuffer gelijk meegenomen kan worden in de herinrichting, zodat je de wateroverlast in het Augustijnenkamp en de Museumstraat voor een deel kan oplossen. Zo kijken we naar de integrale oplossing.

Je wil dat Statenplein ook een stukje vergroenen. Kan daar ook dan een waterbuffer aan toegevoegd worden? Zodat je zowel aan die klimaatadaptatie als die hittestress als die wateroverlast integraal aan het werk bent. Voor zover.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zal even één ding nog zeggen van tevoren. Stelt u uw vraag kort en krachtig. En u krijgt per persoon even één vraag, zodat we meer mensen een vraag kunnen stellen. Het klinkt heel truttig, maar anders krijg ik zo meteen weer boze gezichten en worden de laptops dichtgeklapt en lopen mensen weg, omdat ze niet eerlijk behandeld worden. Ik wil vragen, hou er alstublieft rekening mee. De heer Stolk was als eerste met zijn vinger bij de knoppen. Gaat uw gang.

De heer Stolk: Het ging eigenlijk over het Statenplein. Waar denkt u dan aan om zo'n waterberging te maken? Is dat dan in de grond?

De heer Gersonius: Ja, ondergronds. Het zou nog leuker zijn als je dat kan combineren met een wadi of dat soort dingen. Maar ik weet niet of dat technisch haalbaar is. Op een gegeven moment als je echt ver gaat dromen, dan ken ik er ook nog wel een paar. Maar

dan kan je bij wijze van spreken ook het water gaan neerleggen en dan kan je er ook een ijsbaan neerleggen.

De voorzitter: De heer Van der Meer. Dank u wel, de heer Naaktgeboren. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ik heb een vraag over met name de hittestress. Die 30 procent of schaduw van bomen is nog lang niet gedekt, als ik uw plaatjes zie. Hoe realistisch is het en op wat voor termijn en tegen wat voor kosten zou dat realiseerbaar zijn?

De heer Naaktgeboren: Het gaat over bestaande binnenstad. Volgens mij hebben we afgesproken dat het een inspanningsverplichting is. We streven ernaar om de 30 procent te halen. Ten eerste zijn we nu bezig met verbeterde monitoring. We doen mee met een landelijke pilot over het monitoren van boomkronen. En ik vermoed dat dat een ander plaatje, een ander beeld geeft dan dat je nu ziet. Wat al positiever is, omdat we daarin ook heel goed in staat zijn de bomen mee te rekenen die in privétuinen staan. En daarna moeten we kijken, als we dat nieuwe beeld hebben, wat kunnen we dan nog doen, eigenlijk de presentatie van Rick, en wat is realistisch in de binnenstad? Waarbij we ook kijken naar, kun je bijvoorbeeld ook nog tuinen of collectief met tuinen vergroenen? Zowel kijken naar de openbare ruimte, wat Rick heeft laten zien, maar ook kijken, kun je het met stimuleren van private initiatieven?

De heer ...: Maar het is een feit dat het in de binnenstad lastiger is als in de wijken.

De heer Naaktgeboren: Absoluut.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Herwijnen, ik ga gewoon het rijtje zo af.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel. Die vergroeningskaart is volgens mij een kaart waar nog aan gewerkt gaat worden of wordt.

Maar die mis ik eigenlijk nog wel hier in die Omgevingsvisie, of een verwijzing ernaar, of in ieder geval iets dat we bezig zijn met een vergroeningskaart. Er is een heel algemeen stukje ecologie en groen, maar iets over vergroeningskaart of de kaart zelf mis ik wel een beetje in de Omgevingsvisie.

De heer Gersonius: De Omgevingsvisie gaat op hoofdlijnen. Dit is veel specifiek. Deze kaart komt uit het plan van PLANTERRA. Die heeft u al vastgesteld. Die hoeft je niet nog verder op te nemen dan ...

Mevrouw Van Herwijnen: Maakt die onderdeel uit van een programma of iets dergelijks? Want er wordt natuurlijk in de Omgevingsvisie wel vaker naar programma's verwezen. En hier zie ik niet erg een dergelijke verwijzing naar waar die vergroeningskaart onderdeel van uitmaakt.

De heer Gersonius: Van het plan van PLANTERRA. En die zijn we nu verder aan het uitwerken.

De heer ...: Vergroenen binnenstad toch, is dat, dit programma?

De heer Gersonius: Ja.

De voorzitter: Mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Misschien een domme vraag hoor, maar ik stel hem toch even. Die 3-30-300 regel, geldt die alleen voor de binnenstad of wordt die voor de hele gemeente?

De heer Naaktgeboren: Ja, voor de hele gemeente hebben we die in kaart.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u wel.

De heer Naaktgeboren: Ik kan ook het dashboard delen waarin je de groenkaarten ziet. Dat is niet vergroening met plannen, maar wel de groenkaarten. Daarin kun goed volgen. We willen dat ook een keer presenteren, als daar behoefte aan is, de Monitor op Groen. Absoluut. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers niet? De heer Damen.

De heer Damen: Die 3-30-300 regel, is dat een absoluut criterium of gaat de gemeente daar verstandig mee om?

De heer Naaktgeboren: Dat laatste. We werken aan de groenblauwe regels. Daar heeft u een raadsinformatiebrief over gekregen. En volgens mij is het streven om voor de zomer ook naar de raad te gaan daarmee. Maar exact weet ik niet. Maar daar werken we aan en proberen we op een verstandige manier naar te kijken. We nemen niet lukraak 3-30-300 over.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Op de hittekaart van het centrum zie je dat alle straten roodgekleurd zijn, maar alle daken zijn natuurlijk ook vuurrood. Als dat het hele gebied zou zijn, zou het een grote rode blob zijn. En de gebouwen nemen natuurlijk qua oppervlakte de meeste ruimte in beslag. Wat zijn de plannen om de daken te vergroenen?

De heer Naaktgeboren: Volgens mij, op dit moment, het zijn vaak ook schuine daken waar het ook moeilijker is om te vergroenen. Volgens mij, op dit moment is er geen ... Er is subsidie meer voor collectieve aanvragen, volgens mij, wat meer over tuinen gaat. Voor daken op dit moment niet, geloof ik, Rick?

De heer Gersonius: Wij kunnen in de Vereniging Vastgoed Eigenaren 3311, VVE3311, dit een keer agenderen. Maar ik denk dat die VVE op dit moment iets andere prioriteit heeft. Maar de duurzaamheid en dit soort vergroening zal zeker een thema worden in de komende jaren.

De heer Wringer: Kleine opmerking, voorzitter.

De voorzitter: Een hele kleine opmerking.

De heer Wringer: Er zijn natuurlijk heel veel platte daken. Kijk naar het oude V&D-pand, Perry Sport, en hoe heet het, Drievriendenhof, zijn allemaal platte daken. Die kunnen allemaal toch wel vergroend worden. Het zou mooi zijn als de gemeente die eigenaren allemaal aanschreef en een beetje aanspoort om te vergroenen.

De voorzitter: Dat is net gezegd, dat gaan we doen. Of dat gaat de gemeente doen, laten we het zo zeggen. De heer Ayverdi.

De heer Ayverdi: Ik wil eigenlijk dezelfde vraag stellen als die van de heer Wringer. Bij deze.

De voorzitter: Dat is mooi, dan is hij al beantwoord. De heer Laban niet. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Laat ik een poging doen. Ik hoor iets over een Kuipershaven en bewoners die wat willen en wat we niet willen of wel willen. Wat is er concreet over de Kuipershaven?

De heer Gersonius: Nog helemaal niks.

Mevrouw Koene: Ik zou nu bepaalde woorden kunnen gebruiken. Dat doe ik niet. Maar er wordt gezegd, wij willen niet dat er bomen komen. Wat wil je dan wel? Ik bedoel, wat gaat daar dan gebeuren voor een participatieproces, weet ik veel?

De heer Gersonius: Zodra we met de herinrichting van de Kuipershaven aan de gang gaan, dan komt er een participatieproces en krijgen de bewoners in het participatieproces inspraak over wat dan wel en wat dan niet?

En daar hebben we zelf denk ik ook een mening over. Maar dat gaat de komende jaren spelen. Maar op dit moment is dat nog een stap te vroeg.

De voorzitter: De heer Van der Spoel? Nog even naar links. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Je hebt ook eigenaren van speciale panden. Worden er ook nog bij meegenomen of geholpen?

De heer Gersonius: Over welke panden heeft u het dan?

Mevrouw Kamphuis: Monumentale panden.

De heer Gersonius: Het is wat Berry zei. Volgens mij wordt er wel gesproken in het kader van de verduurzaming, maar vergroening van de daken is daar nog een stap te vroeg.

De voorzitter: De heer Gündogdu nog.

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik weet niet of dit in dit blokje valt, maar we hebben het over verduurzamen. En nu zijn wij geprezen met een mooie binnenstad, met heel veel historische panden. Maar ik lees in de Omgevingsvisie niks terug hoe wij die woningen gaan verduurzamen. We hebben in het verleden weleens gesproken over warmtenet, maar krijgt dat nog zijn vervolg?

De voorzitter: Goede vraag. Kijk ik even naar links. We hebben nu een aantal onderwerpen erop staan. Derde blokje hebben we wel duurzame energieopwek. En volgende week komen er ook nog een aantal punten aan de orde. Maar ik weet niet of daar uw vraag misschien in past of wat dan ook.

De heer Gündogdu: Ik dacht in het kader van klimaatadaptatie zou dit wellicht bij dit blokje passen.

De heer Cornax: Sorry, zou ik daarop mogen reageren.

De voorzitter: Zeker. Natuurlijk.

De heer Cornax: Bij het doel duurzame en energieneutrale stad 2040, dat is één van de zeven doelen die in de Omgevingsvisie beschreven wordt, wordt ook de gebouwde omgeving en de verduurzaming daarvan toegelicht. En dat is eigenlijk in lijn met hoe het in de routekaart of, moet ik het goed zeggen, klimaatneutraal 2040 staat. Misschien dat Adhra daar zo meteen nog een klein beetje op kan toelichten. Maar die zal het vanavond in ieder geval over duurzame energieopwek hebben.

De voorzitter: Dan stoppen we dit blokje. Ik dank de heer Gersonius en de heer Naaktgeboren voor de toelichting. En dan gaan we over naar de tweede blokje, waarbij ik de heer Adri Bakker wil uitnodigen om in te spreken. U kunt hier komen zitten, is misschien wel handig, want volgens mij heeft u ook een presentatie. En die wordt nu omgewisseld.

De heer Bakker: Prima. Dank je wel. Goedenavond, dames en heren en mevrouw de voorzitter. Dank je wel dat wij hier kunnen inspreken. En ik spreek in namens, dat is al gezegd, het Platform Duurzaam Dordrecht. Het Platform Duurzaam Dordrecht, misschien bij u bekend. Zo niet, dan is het een platform wat een koepel is voor een heleboel organisaties die één doelstelling hebben als het om duurzaamheid gaat. En dat betekent, denk globaal, think global en act local. En als je dan kijkt wat dat in realiteit is, dan hebben we hier met nu een duurzaam onderdeel te maken. En als je kijkt wat voor implicaties dat heeft, dan moet je je realiseren, en ook daar hebt u op andere momenten natuurlijk al lang over gesproken, dat we te maken hebben met een klimaatverandering. En dat die klimaatverandering ons uitdaagt om daar ook maatregelen te nemen die zorgen dat we die klimaatverandering aankunnen. En één daarvan is natuurlijk dat we dan gebruikmaken van duurzame energie. Duurzame energie in de vorm van de wind of zon. En we moeten ons realiseren, ik denk dat we dat eigenlijk nog veel te weinig doen, dat elektrificatie iets is wat eigenlijk nog maar net begonnen is. En elektrificatie is het alternatief voor de andere fossiele bronnen, gas, olie. En als je dat goed wil accommoderen, goed wil mogelijk maken, dan moet je je realiseren dat je ook ruimtelijk daarvoor voldoende mogelijkheden biedt. En dat brengt ons op het punt dat ik eigenlijk twee, drie punten heb die wij vanavond u toch mee willen geven. Want het is duidelijk, we hebben een zienswijze ingediend die natuurlijk veel verder gaat. Dat doen we trouwens volgende week ook nog een keer. Dan hebben we de andere onderdelen, afhankelijk van ook de onderwerpen die u zo hebt georganiseerd. Vanavond gaan we, wat mij betreft, even stilstaan bij wat wij belangrijk vinden. En dan gaat het eigenlijk om, en dan vraag ik ... Even kijken, heb ik de goede, want ik had er zelf ook één meegenomen. Deze staat aan. En dan moet ik zelf altijd weer even kiezen. Dan is dit

volgens mij ... Wacht even. Dat is denk ik ook goed om te weten, we spreken hier over het omgevingsplan. Maar het omgevingsplan is eigenlijk een soort, zoals wij dat tenminste als relatieve buitenstaanders zien, masterplan voor de invulling. En dat masterplan moet zich ook nog weer verhouden tot het provinciale omgevingsbeleid. En wat we moeten vaststellen, dat wij nu vanavond over de lokale Omgevingsvisie praten. Maar op dit moment, liever gezegd deze periode wordt er ook binnen de provincie gesproken over wijzigingen van het omgevingsbeleid. En daar is ook de energieopwek onderdeel van. Het betekent dat als je kijkt wat u tot nu over de locatiediscussie heeft, dan moeten we, wat ons betreft, even stilstaan bij De Zuidpunt. En u ziet hier op De Zuidpunt een invulling die te maken heeft met de gestippelde zwarte ellips en de meer groene vlakken, die als het ware onregelmatig zijn. En dat is een uitkomst van een oefening die binnen het programma Duurzame Opwek aan de orde is. En die oefening laat al zien dat je ruimer gaat denken over de locatie op De Zuidpunt als je daar een inrichting moet gaan realiseren voor de wind op land. Dus de mogelijkheden voor een windmolenlocatie. Wat ons betreft, en dat hebben we ook in de zienswijze aangegeven, dat zoekgebied wat hier, ik herhaal het nog een keer, een ellipsvorm heeft, dat zou wat ons betreft nog wat completer kunnen zijn door er ook, en dan ziet u dat met name hier in de gele ellips, te kiezen voor een wat ruimere invulling. En dan zegt u, hoe kan u daar nu zo over spreken? Dit is een uitkomst van een beoordeling die wij hebben gedaan, samen met een aantal belangrijke partijen. En die partijen zijn grondeigenaren, dat zijn de landbouwers in dit gebied, maar ook mogelijke initiatiefnemers, zoals bijvoorbeeld een Eneco.

Het betekent ook dat wij u graag meegeven, kies dat zoekgebied wat ruimer, zodat je je niet beperkt in het realiseren van een balans in de energievoorziening. En dat is misschien toch wel iets waar u, wat mij betreft ...

De voorzitter: Kunt u uw verhaal afronden, want u zit ruim over de vijf minuten heen.

De heer Bakker: De netcongestie is, wat ons betreft, een belangrijk onderdeel. En die netcongestie speelt al voor het industrieterrein. En dat is het industrieterrein Dordtse Kil IV, of wat is het, DistriPark. En als je kijkt wat je hier zou kunnen, dat je in feite een lokale energiebalans realiseert die voor de bedrijvigheid, voor de bedrijven op het industrieterrein, maar ook voor de woningen in Sterrenburg een mogelijkheid biedt om de lokaal opgewekte energie direct te benutten. Zodat je eigenlijk een bypass maakt voor het netcongestieprobleem. En dat is iets wat zeker door de combinatie van zon en wind nog eens extra mogelijkheden biedt, want zon en wind zijn complementair aan elkaar. Dat betekent ook dat je daarmee in feite een relatief geringere capaciteitsvraag hebt van een kabel, doordat je dat combineert. Als laatste wil ik dan toch nog even, mevrouw ...

De voorzitter: Echt heel kort, want anders komen we niet meer aan vragen toe, want u had vijf minuten.

De heer Bakker: Neem me niet kwalijk. Ik dacht dat ik het redelijk kort hield. Sorry. Als laatste vinden wij een belangrijk punt de uitvoering van de energietransitie. Het is al gezegd, even terloops, toen het over groen ging, participatie met burgers. Wij vinden het ontzettend belangrijk. En wij constateren gewoon dat dat op dit moment ook door de gemeente nog onvoldoende vorm wordt gegeven. Duidelijk is, energiearmoede krijgt

aandacht, maar de hele energietransitie moet je ook zo realiseren dat burgers mee kunnen. En dat gebeurt veel te weinig. Drechtse Stroom en Drechtse Energie zijn twee organisaties die actief zijn binnen die energietransitie vanuit de burgers. Die staan klaar om daarvoor meer te betekenen. En wij roepen u op om die uitvoering ook extra op die manier mogelijk te maken. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik begin nu aan mijn rechterkant. Wie kan ik als eerste? De Damen.

De heer Damen: Ik begrijp het niet helemaal. De zoekgebieden liggen vlak bij natuurgebieden. Vlakbij ligt de Hoeksche Waard. Dat is vrijwel aaneengesloten agro-industrieel gebied. Leent zich dat niet veel meer voor windmolens dan de Biesbosch?

De heer Bakker: Het is een, denk ik, goede vraag. Maar als we kijken naar de feiten waarop die locatiekeuzes tot stand zijn gekomen, dan is dat begonnen in de RES. Kijk, in de Hoeksche Waard heb je ook al keuzes om daar de energievraag te accommoderen. En als je kijkt naar mogelijkheden, dan hebben we die op het eiland ook. En kijk, het is altijd heel eenvoudig, bij de buurman is het altijd makkelijker als bij jezelf. Maar ik denk dat als we een kans weten te realiseren, dan hebben we hier mogelijkheden. En ik denk dat dat voor iedere partij gunstig is.

Als je vraagt, kunnen we het in de Hoeksche Waard? Ik denk dat daar nog heel veel water door de rivier moet om dat tot stand te brengen. Maar kijk, ik kan niet zeggen wat het over vijftig jaar is.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Het is eigenlijk een vraag ook aan u. U komt hier met een idee om dat gebied uit te breiden. Wat zijn precies de argumenten daarvoor? Want die hoor ik toch nog niet helemaal. En dat is misschien ook een vraag aan de ambtelijke ondersteuning later van, wat is precies de reden om het huidige zoekgebied op het kaartje te plaatsen? Maar dat is misschien een vraag voor iets later in deze sessie.

De heer Bakker: Ik wil nog wel heel kort zijn, want ik heb het al genoemd. Grondeigendom is altijd een heel belangrijke factor. Dat is gewoon al uit de praktijk van de energietransitie gebleken. En als je het hebt over de kansen die hier liggen, omdat juist alle partijen en ook de grondeigenaren daar een positieve houding hebben ten aanzien van die locatie invulling, dan betekent dat kansrijk.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u wel. Ik hoor u een warm pleidooi houden voor deze zoeklocatie, De Zuidpunt. Ik hoor u ook zeggen, ik heb met de bewoners gesproken. Zijn dat ook de bewoners van Wilgenwende? De andere zoeklocaties, sluit u die hierbij uit?

De heer Bakker: Ik moet u toch enigszins aanvullen. We hebben niet gesproken met de Wilgenwende bewoners. Ik heb het hier over de grondgebruikers, de eigenaren in de polder De Zuidpunt en, wat is het, De Grote Beer. Daar hebben we mee gesproken. Als je

het hebt over, hoe moet je verder gaan, ik denk dat jullie programma Duurzame Energieopwek daar ook het voertuig voor is om dat verder uit te werken.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Toch ook nog even een vraag over de verbreding van de zoeklocatie. U heeft gesproken met de grondeigenaren, met Eneco. Is er ook nagedacht over de effecten op de natuur? Er is met de ecooloog nog gesproken over de effecten hiervan.

De heer Bakker: Goede vraag. Ik denk dat als je het over een zoekgebied hebt, dan moet je dat niet zo als zwart-wit locatie beoordelen. Maar dan gaat het erom dat je dat als ruimtelijke omgeving als het ware meeneemt in de wijze waarop je strakjes de wegging moet maken als het om randvoorwaarden gaat. Begrijp me goed, het zoekgebied is een zoekgebied, maar is niet een direct afgegrensde definitieve locatie.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Nog even herhalen de tweede vraag van mevrouw Boom. Uw pleidooi voor De Zuidpunt is duidelijk. Maar hoe staat Platform Duurzaam tegenover de andere locaties in de zoekstrategie?

De heer Bakker: Om eerlijk te zeggen, zijn wij daar heel positief over. En wat wij heel belangrijk vinden, en dat heb ik eigenlijk impliciet net ook al geduid, dat op het eiland er veel meer mogelijkheden moeten worden benut om die duurzame opwek ook tot stand te brengen. En we hebben ook aangegeven, vanwege de complementariteit van zon en wind, dat je niet zonder wind kunt. En als het aan ons ligt, dan betekent het gewoon dat je die mogelijkheden zo maximaal mogelijk kan invullen. En we hebben ook nog in de zienswijze aangegeven, doe het dan eventueel met het idee van meervoudig ruimtegebruik. Je kunt ook op die manier je mogelijkheden optimaliseren.

De voorzitter: De heer Van Pelt. De heer Stolk. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel, voorzitter. Elders in het land heb ik gehoord dat ze ook windturbines hebben. En daar zeggen ze, elke keer als de wieken omdraaien dat er olie uitlekt. Hoe denkt u daarover? Klopt dit of niet?

De heer Bakker: U stelt mij een hele technische vraag over een molen. En aangezien ik geen technicus ben van een of ander type windmolen, want je hebt allerlei fabricaten, kan ik daar ook niet zo expliciet antwoord op geven. Ik kan alleen wel vaststellen dat de wijze waarop het beheer van windmolens gebeurt, gebeurt heel degelijk. En als je het dan hebt over veiligheid en ook over dit soort kansen dat er problemen ontstaan, die zijn, denk ik, de wijze waarop dit allemaal is gereguleerd, zeer gering. Ik heb geen ervaring met dit soort problemen, maar ik verwacht dat de voorzorg hier dit zoveel mogelijk uitsluit.

De voorzitter: De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik ben even benieuwd. In dit zoekgebied, voor hoeveel windmolens zou er dan gezocht moeten worden, om dat even concreet te maken?

De heer Bakker: Dat is een goede vraag. Alleen als je nu vraagt, en u hoorde mij net ook al antwoorden, dat je als zoekgebied nog geen antwoord hebt over de definitieve locaties. En ik denk dat het een kwestie is van gewoon de regelgeving goed toepassen om te kijken hoe je de best beschikbare techniek, want ik denk dat dat wel een onderdeel is wat je zelf moet realiseren, dat in feite de innovaties rond ook de windmolens niet stilstaat. Met andere woorden, de best beschikbare techniek moet mogelijkheden bieden om hier een optimale invulling te geven. Maar ik kan hier geen antwoord geven over het aantal. Sorry.

De voorzitter: Dank u wel. En dank u voor alle korte vragen. Dank u.

De heer Bakker: Dank u wel.

De voorzitter: We gaan over naar het volgende blokje van mevrouw Ali over duurzame energieopwek. En ik moet u zeggen, ik vind het knap hoe u toch allemaal zich weet te beheersen, korte vragen te stellen, zodat we binnen de tijd zijn voorlopig nog. Gaat uw gang.

Adhra Ali: Dank u wel. Het onderdeel duurzame energieopwek. In relatie tot de Omgevingsvisie staat dat in doel 6, onder Dordrecht is in 2040 een duurzaam en klimaatneutrale stad. Dank je wel. Dat betekent dat wij voor ogen hebben om in 2040 geen broeikasgassen meer uit te stoten en daar waar nodig ook die compenseren. In de Routekaart Klimaatneutraal 2040 staat het nog meer duidelijk in detail uitgelegd. Maar in de Omgevingsvisie staan de uitgangspunten met betrekking tot de gebouwde omgeving en de Routekaart Energie toegelicht. Bij de gebouwde omgeving gaat het om het besparen van energie, het verlagen van het energieverbruik, om daarna te kijken naar alternatieve vormen van verwarming. En bij nieuwbouw gaat het om klimaatneutraal groeien. En bij de Routekaart Energie gaat om hoe we de overgebleven energievraag dekken. En dat doen we met duurzame energie die we zelf opwekken. En dat willen we op een slimme en lokale manier doen. Energie die wij lokaal opwekken, willen we ook lokaal verbruiken. Dank je wel. Daar hoort deze kaart bij. In de Omgevingsvisie staan de zoeklocaties. Het gaat dan in dit geval om de cirkels. Ga ik zo meteen even verder op in. Misschien is het goed om even stil te staan bij hoe de zoeklocaties tot stand zijn gekomen. Het begint dan in ieder geval met de Regionale Energiestrategie, waarin de doelen staan opgenomen voor 2030. Voor opwek gaat dat om in Dordrecht om 0,19 terrawattuur die we zelf willen opwekken, waarvan wij 0,12 al zelf opwekken. We zijn aardig op weg, maar we hebben nog 0,07 terrawattuur te gaan. Daarbij is gezegd dat het energiesysteem zowel zonne-energie nodig heeft als windenergie om het stabiel te houden, want het één is complementair aan het ander. Dat zijn ook de uitgangspunten van de Startnotitie Programma Energietransitie die in 2023 is behandeld. En waarin ook de raad het college heeft verzocht om de Structuurvisie Windenergie uit 2016 te actualiseren. Dat is toen gedaan. De Structuurvisie. Er is een onderzoek gedaan naar de zoeklocaties die technisch kunnen. Dat heeft een onderzoeksbureau voor ons gedaan. En vervolgens zijn de zoeklocaties voor zonne-energie daaraan toegevoegd in een raadsvoorstel over de actualisatie. Die heeft u vorig jaar ontvangen. En de raad heeft daarmee ingestemd. Daaruit zijn deze zoeklocaties voortgekomen. Voor windenergie

gaat het om 4 zoeklocaties in totaal, met een totale potentie van 0,18 terrawattuur uit 9 turbines. Dat is meer dan we nodig hebben. En voor zonne-energie gaat het om 5 locaties, met een totale potentie van 0,028 terrawattuur. Als we ook naar deze cijfers kijken en zien dat wij 0,07 terrawattuur nodig hebben voor de hele opgave, zien we dat we met zonne-energie er niet gaan komen. We hebben windenergie nodig om het gehele plaatje rond te krijgen. En het derde project is het project wat Rijkswaterstaat nu draait. Het gaat om opwek langs rijksgronden, langs de snelwegen en de N-wegen. Daarvan weten we nog niet hoeveel het gaat opleveren, omdat dat nog een voorverkenning is. Een tijd geleden hebben wij een raadsinformatiebrief gestuurd over de voortgang en het proces van de zoeklocaties. Daarin hebben we deze planning ook meegestuurd. Om het even in het kort door te nemen. Waar we nu in staan, is dat wij een plan-mer onderzoek laten uitvoeren. De provincie is bezig inderdaad met de herziening van omgevingsbeleid.

Daarin hebben wij onze zoeklocaties meegegeven ter onderzoek. Dat is wat de provincie nu voor ons doet en waarin onze zoeklocaties als voorkeurslocaties worden meegenomen. Als we dat hebben, komen we natuurlijk terug bij de raad om dat met u te bespreken. En daarna gaan we ook in gesprek met de omgeving over deze zoeklocaties om randvoorwaarden op te halen. En dat verwerken we allemaal in het programma Duurzame Energieopwek, wat wij ook ter inzage willen leggen. Het was de bedoeling dat we rond deze tijd de resultaten van het onderzoek van de provincie zouden ontvangen. Helaas heeft dat vertraging opgelopen. Deze planning blijft staan, schuift een half jaar op. In oktober kunnen wij de resultaten met u delen. Zijn er vragen over?

De voorzitter: Dank voor uw korte toelichting. Ik ga voor de leuk eventjes beginnen met de heer Gündogdu. Heeft u vragen?

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik kijk naar dat kaartje, Doelkaart Duurzaam en Klimaatneutraal 2024. En we hebben daar besparingsbuurten, warmtenet en all-electric, et cetera. Dan kom ik even op de vraag die ik zojuist ook heb gesteld. Ik lees dat ons historisch centrum is een besparingsbuurt. Dat betekent vanuit mijn optiek verduurzamen van veelal historische panden. Maar waarom wordt de keuze voor warmtenet, terwijl de ondergrond faciliteiten daarvoor al liggen, daar niet in genoemd of opgenomen?

Adhra Ali: Ik moet zeggen dat de warmtetransitie van een collega van mij is. Daar kan ik niet inhoudelijk verder op ingaan. Maar ik weet wel dat er onderzoeken zijn gedaan naar wat de potentie is voor allerlei warmtebronnen. Daar is uiteindelijk dit plaatje uit voortgekomen. Welke keuzes daarin gemaakt zijn, dat kan ik u niet vertellen.

De voorzitter: Misschien kunt u daar een schriftelijk antwoord op geven?

Adhra Ali: Ja.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers. De heer Damen. De heer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Rijkswaterstaat is natuurlijk ook aan het verduurzamen. En die gebruiken ook heel veel energie en elektriciteit voor hun eigen verlichting en bruggen, enzovoort. Alle energie die dadelijk opgewekt wordt op de rijksgronden, mogen we die bij de doelstelling van Dordrecht tellen?

Adhra Ali: Ja, dat mag.

De voorzitter: Fantastisch. De heer Ayverdi. De heer Laban.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Wat u aangeeft, is dat we met de zonne-energie het niet halen. En dan zie ik dat we dat op een aantal zoekgebieden proberen te doen. Wat ik mis in dit plaatje en in het onderzoeken, en ik weet niet of dat mogelijk is, maar hoe zit het met daken van bedrijven bijvoorbeeld?

En wat ik ook zie als ik bijvoorbeeld in het buitenland ben, dat parkeerterreinen van bijvoorbeeld supermarkten dan zitten er mooie zonnedaken boven, zodat je auto lekker koel blijft, maar toch opgewekt wordt. Kan daar ook over nagedacht worden?

Adhra Ali: Dat is een onderdeel ook van de plannen. Alleen maken wij onderscheid tussen grootschalige energieopwek en kleinschalige energieopwek. En de daken zijn kleinschalig. Die worden dan niet in die grote getallen meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dat ben ik. Doen we ook wel iets met asfalt? Want asfalt kan ook energie opwekken. Wordt dat meegenomen?

Adhra Ali: Daarbij geldt hetzelfde. Ook de potentie die het dan heeft om asfalt als energieopwek te gebruiken is vrij klein. Dat zijn innovatieve projecten, maar die kunnen niet op grote schaal worden ingezet. En die zullen ook voor deze cijfers niet zoveel teweegbrengen.

De voorzitter: De heer Van der Spoel. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Zonnepanelen is een mooi idee. Is ook gebruik van daken meegenomen van gewoon woonhuizen? Tegenwoordig heb je hele mooie dakpannen, met opwekkers. Is dat meegenomen? Niet alleen voor bedrijven.

Adhra Ali: Ook voor woningen geldt dat we daar plannen voor hebben. Er zijn daar geen doelstellingen voor opgenomen. Als u dat vraagt over wat voor technologie op het dak wordt gebruikt, daar maken wij geen onderscheid in.

De voorzitter: De heer De Vries. De heer Van Pelt. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: U had het over in de zoeklocaties tezamen negen turbines. Dan gaat u uit, neem ik aan, van het grootste type wat op het ogenblik beschikbaar is. Wordt ook overwogen in die verkenning om eventueel met iets kleinere maat windmolens te werken, omdat daar de inpassing in het landschap misschien makkelijker van is? Dan heb je wel een groter aantal nodig, maar zijn ze niet zo hoog. Is dat een optie die meegenomen wordt?

Adhra Ali: We hebben in principe geen keuze gemaakt in de hoogte van turbines of de soort turbines, want daar hangt het ook mee samen. En welke turbines er beschikbaar zijn op de markt. Dat is ook een marktvraagstuk. En dat bepaalt ook de businesscase

van de ondernemer die zo'n project ontwikkelt. Op voorhand is dat lastig te bepalen. Er worden voorstellen gedaan door de initiatiefnemer. Die kunnen we beoordelen. Daarnaast gaan we ook in gesprek met de omgeving over de randvoorwaarden. En die kunnen daarin worden meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen. Iedereen mag maar één vraag. Sorry. Ik weet dat het heel onbevredigend is, maar het is nu eenmaal vanavond zo. Mevrouw Van Herwijnen.

De heer Van der Meer: Papier is geduldig.

Mevrouw Van Herwijnen: Nog even een vraag over de Doelenkaart. Ik zag bij u een kaartje voorbijkomen waar ook die provinciale gebieden in zaten, waar ze met die OER bezig waren. Die komen niet in de Doelenkaart voor. Klopt dat? Waaronder inderdaad, dacht ik, bij het spoor aan de zuidkant van het eiland. Daar was volgens mij een zoekgebied dat ik volgens mij niet terugvind op de Doelenkaart.

Adhra Ali: U bedoelt deze kaart?

Mevrouw Van Herwijnen: Deze kaart ten opzichte van die andere kaart, met die ovaaltjes.

Adhra Ali: Bij de brug?

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, daar heb je die gestippelde. Die zie ik wel terug in de Doelenkaart. Maar die eronder.

Adhra Ali: Ik snap hem. Misschien is het handig om even toe te lichten. Want we hebben een onderzoeksbureau een onderzoek laten doen naar welke locaties technisch mogelijk zijn. Daaruit is die groene vorm gekomen. Vervolgens is dat binnen de gemeente ook nog in een werkgroep besproken, met een landschapsarchitect, met een ecooloog, met allerlei expertises, om te kijken of we het eens zijn met dit zoekgebied. En vervolgens is er toch gekozen voor dat ovaal ten opzichte van wat je daar als groengebied ziet. En dat heeft ermee te maken dat, ten eerste zit er een buisleiding van de Gasunie langs de snelweg. Die volgens ons, dat moet uit onderzoek blijken, diep genoeg ligt om daar toch turbines naar boven te plaatsen. Daarom schuift het iets meer naar links. En daarnaast ook de voorkeur voor een lijnopstelling langs infrastructuur. Want de landschapsarchitect zou het afraden om dan in de polder turbines te plaatsen. Vandaar dat er uiteindelijk voor de ellips is gekozen. Niet wat het onderzoeksbureau heeft voorgesteld.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, ik denk dat we toch nog even een spraakverwarring hebben.

De voorzitter: Dat weet ik.

Mevrouw Van Herwijnen: Het is geen aanvullende vraag, maar ik bedoelde die ovale eclips waar OER bij staat.

Adhra Ali: Sorry.

De voorzitter: U heeft mazzel.

Adhra Ali: Dat is de zoeklocatie van Rijkswaterstaat. Dat is de OER. En die staat niet op de kaart. Dat is iets wat nog aangevuld kan worden, denk ik.

De voorzitter: Mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u. U wilde nog wat zeggen?

De heer Cornax: We zouden even moeten nazoeken wat de overweging is om inderdaad die OER ellips niet op de Doelenkaart op te nemen.

Mevrouw Van Herwijnen: Die hoor ik graag nog inderdaad, wat de reden is waarom die daarbuiten is gelaten.

De heer Cornax: Komen we op terug.

De voorzitter: Dank u voor uw geduld, mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u wel. Nog even een verdiepende vraag. U gaf net aan, de plan-mer onderzoeken van OER die gaan een half jaar later. Houdt dat in dat ook dat hele traject, wat u net liet zien, allemaal, alles een half jaar later is of gaat het alleen over OER?

Adhra Ali: In principe kunnen wij bijvoorbeeld het gesprek met de omgeving nog niet aangaan, als wij de resultaten nog niet hebben. Behalve de invulling van het programma, daar zijn we nu al mee bezig. Dat is later ingepland in het proces. We hebben wel iets om gehusseld, maar uiteindelijk gaan we wel een half jaar vertraging oplopen.

Mevrouw Boom-Vos: Heel even een duidelijke vraag. Het opstellen van het programma, wat hier nu Q3, Q4 2025 staat, schuift een half jaar op?

Adhra Ali: Dat schuift een half jaar op, omdat we inderdaad ook de participatie een half jaar moeten opschuiven. Klopt, ja.

De voorzitter: We hebben iedereen weer gehad. Dank u wel, mevrouw Ali, voor uw presentatie. En dan gaan we naar het laatste blokje, het voorzieningenaanbod in de wijken, door de heer Ramp. Die zit daar. Ik moest even zoeken.

Wouter Ramp: Dank, voorzitter. Even kijken. Voorzieningenaanbod in de wijken. In de Omgevingsvisie is er een ruimtelijke keuze opgenomen. En die houdt in, we zetten in op een passend voorzieningenaanbod in de wijken. In de Omgevingsvisie wordt natuurlijk gesproken over dat we als stad willen groeien met het aantal woningen. Daardoor stijgt ook het aantal inwoners. En zodoende moeten ook de voorzieningen meegroeien. En hoe gaan we dat dan doen? Als we het hier over voorzieningen hebben, hebben we het wel voornamelijk over de basisvoorzieningen. En dan kunt u denken aan zorgvoorzieningen, zoals huisartsen, apotheken, scholen en andere, supermarkten bijvoorbeeld. Niet de kapper om de hoek, bij wijze van spreken. Daarvoor zijn we bezig met een

Voorzieningenmonitor. Dit is een monitor om alle voorzieningen, en dan hebben we het over basisvoorzieningen, in kaart te brengen. Daar zijn we nu mee bezig. Het overzicht hebben we, zo goed als. Hierna gaan we het analyseren van de data doen. Dat doen we aan de hand van referentienormen.

Die hebben we niet zelf opgesteld, maar in samenwerking met provincie en GGD'en is daar een handreiking voor gekomen, Voorzieningenniveau voor een gezonde leefomgeving. Daar zijn allerlei normen vastgesteld voor bepaalde voorzieningen. Voor hoeveel inwoners we bepaalde voorzieningen nodig hebben. Op die Voorzieningenmonitor kijken we ook naar het nabijheidsprincipe. De voorzieningen moeten op loop-/fietsafstand zijn van alle mensen die in de stad wonen. En we nemen in de analyse van de Voorzieningenmonitor ook trends en ontwikkelingen die in de toekomst en in allerlei branches aanwezig zijn mee, zodat we zo goed mogelijk voorbereid zijn. Hoe kunnen we sturen op voorzieningen? Dat is enerzijds de Voorzieningenmonitor. De voorzieningenmonitor heeft ook als input gediend voor gebiedsprogramma's, die ook naar uw raad komen. En zo proberen we te kijken, waar zit het goed met de voorzieningen? Maar waar zien we ook nog kansen voor verbetering? Die kun je vanuit die monitor goed naar boven krijgen. En zo kunnen we sturen op het feit van voorzieningen. Ik wil een voorbeeld geven. U ziet hier een kaartje met alle huisartsenpraktijken in Dordrecht. Dit is de huidige verdeling over de stad. Daar werken een x-aantal huisartsen. In principe hebben we nu voor 116.000 mensen een huisarts in Dordrecht. Ik denk dat jullie allemaal weten dat we meer inwoners dan 116.000 hebben. Wat betekent dat we een tekort aan huisartsen hebben. Dat wisten we in principe ook al. Maar op zich is het wel handig om te zien dat je in de verdeling ziet dat er bijvoorbeeld heel veel huisartspraktijk in de 19e-eeuwse Schil zitten, terwijl in Wilgenwende, Amstelveen en Sterrenburg het misschien wat minder bedield is. Daardoor zou je kunnen zeggen, moeten we in die wijken misschien inzetten op een huisartsenpraktijk, of beter nog een gezondheidscentrum. Dit is een van de voorbeelden, maar zo proberen we goed in te zetten op een passend voorzieningenaanbod in de wijken, passend bij de vraag. Heel kort, denk ik. Tijd voor vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Boom, heeft u een vraag?

Mevrouw Boom-Vos: U verrast me. Nee.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Voorzitter, ik heb een vraag. Het gaat over wijkvoorzieningen. En u heeft ingezoomd op een aantal standaardvoorzieningen. Dat is helemaal oké, wat mij betreft. Maar als het in het omgevingsplan over wijkontwikkeling gaat, zou dat denk ik ook moeten gaan over zaken als ontmoetingsmogelijkheden, mogelijkheden om te bewegen in de vrije ruimte en als dat soort, spelen, niet te vergeten. Hoort dat niet ook bij wijkontwikkeling? En hoe is dat eigenlijk voorzien in het omgevingsplan?

Wouter Ramp: U heeft helemaal gelijk. En dat wordt ook meegenomen in de Voorzieningenmonitor, ontmoetingsplekken, speelplekken, groen. En dat heeft dan natuurlijk ook raakvlakken met wat we net zagen, die 3-30-300 regel, die groenplekken. Maar dat wordt zeker meegenomen in de Voorzieningenmonitor.

De voorzitter: De heer Van Pelt. De heer Stolk. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Op De Staart is geen enkele huisarts te vinden. De dichtstbijzijnde is vlak bij de Noordendijk. Dat is voor die oudere mensen niet op loopafstand of op fietsafstand. En openbaar vervoer is eigenlijk ook niet helemaal betrouwbaar of de Drechthopper. Hoe gaat u dat sturen?

Wouter Ramp: Scherp opgemerkt. Hebben wij zelf ook gezien. En ik kan misschien een klein tipje van de sluier oplichten voor als de gebiedsprogramma's naar uw raad komen. Maar dat is een van de zaken die wij op De Staart hebben gezien en wat we ook aandacht willen geven. Dat we een huisarts op De Staart zouden kunnen realiseren.

De voorzitter: De heer Van der Spoel. Mevrouw Koene. Hoeft niet.

Mevrouw Koene: Ik zit even in conflict, omdat bijvoorbeeld Amstelveen duidelijk van tevoren is aangegeven dat er geen voorzieningen zouden komen. Ik bedoel, het is ook niet zo dat we alles op hoeven te lossen. Maar dat is een mening. Dat is geen vraag.

De voorzitter: Dank voor uw scherpe analyse over uw zelfreflectie. De heer Laban.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Ik denk, het voorbeeld wat gegeven wordt voor huisartsen is hetzelfde wat gegeven wordt voor andere voorzieningen, supermarkten, enzovoort. Kijk, als je iets wil gaan faciliteren, moet er ook wel medewerkers voor zijn, of in dit geval in het voorbeeld huisartsen. We weten allemaal dat er onvoldoende huisartsen zijn. We kunnen wel een voorziening in een wijk gaan voorzien, maar als die vervolgens niet bemand wordt, hoe dan? Want daar hebben we geen invloed op.

De voorzitter: Ik weet niet of u nog iets op wil zeggen? Dat hoeft niet. Gewoon een korte reflectie hierop.

Mevrouw Wouters: Zal ik hierop reageren?

De voorzitter: Ja, dank u. Wat we in ieder geval in deze Omgevingsvisie willen doen, is aangeven dat we een aantal voorzieningen van belang vinden en daar ook binnen bepaalde afstanden en met referentienormen ruimte voor willen bieden. En een eventuele aanpak van, hoe gaan we dan huisartsen binden aan Dordrecht, dat is niet in de Omgevingsvisie meegenomen. Ik kan me voorstellen dat er bijvoorbeeld in het sociaal beleid wel iets over staat. Kan ik zo niet zeggen, maar dat is in ieder geval hoe het nu voorligt.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Ayverdi.

De heer Ayverdi: Bedankt, voorzitter. Een wijk als De Staart is inderdaad erg cruciaal. En ik hoor de gemeente dat zij het ook zien dat er geen apotheek aanwezig is in De Staart. Maar ik vraag me toch af, waarom is er niet in De Staart een apotheek? Want het is een cruciaal aandachtsgebied en een kwetsbare wijk. Ik vraag me echt af, waarom hebben wij geen apotheek daar? Het is geen Amstelveen. Het is geen rijke wijk. Ik ben echt benieuwd.

De voorzitter: Ik denk dat dat een vraag is die niet direct beantwoord kan worden waarom dat nu niet is? Er is net al gezegd dat er aandacht voor is en dat er gekeken gaat worden naar de mogelijkheden. Maar om te zeggen, en waarom daar wel en daar niet, ik denk dat dat heeft te maken ook met de ontwikkeling hoe het gegaan is. Mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Ik had een vraagje nog over het tekeningetje met de huisartsenposten. Wordt er bij het plannen ook rekening gehouden met de bevolkingsdichtheid in een wijk? Ik zie dat er twee staan in Krispijn bijvoorbeeld. Dat is een hele dichtbevolkte wijk. En je kunt er ook twee zetten in Sterrenburg, maar dat is minder dichtbevolkt dan Krispijn. Wordt daar rekening mee gehouden, met de bevolkingsdichtheid?

Wouter Ramp: Jazeker. De Voorzieningenmonitor neemt ook inderdaad het inwoneraantal van een wijk mee. En aan de hand van een referentienorm, bijvoorbeeld een huisarts bedient 2.095 patiënten, zo kun je ongeveer uitrekenen, voldoet een wijk dan aan de hoeveelheid huisartsen? Dat wordt meegenomen.

De voorzitter: De heer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, in ruimtelijke ordening komen meer aspecten die spelen een rol tegelijkertijd. En dat geldt ook voor, wat ik dan maar noem, de aanloopstraten naar de binnenstad. Die zijn niet meegenomen als gebieden waar voorzieningen, met name winkelvoorzieningen geconcentreerd zijn. In Wielwijk is het winkelcentrum al aangegeven. In Crabbehof is het winkelcentrum aangegeven. Maar de Krispijnseweg, Spuiweg is niet aangegeven en ook bijvoorbeeld de Sint Jorisweg is wat dat betreft niet aangegeven. En tegelijkertijd zien we dat in sommige van die straten een verloedering optreedt. Tenminste, dat krijgen wij te horen. Dat hoor ik terug van de Spuiweg. Dat hoor ik terug van de Sint Jorisweg. En die mensen vragen zelf, waarom gebeurt daar niks? Waarom wordt er niet geïnvesteerd daar op de voorzieningen? Want dan is er een mensenstroom, ook als je daar meer voetgangers op straat krijgt. En men verwacht dat dat de verloedering van die straat tegengaat. Daarom had ik verwacht dat die gebieden ook als vestiging of als voorzieningenlocatie of wijkvoorzieningenlocatie waren aangegeven. Dat is niet gebeurd. En dan ben ik nieuwsgierig naar de ...

De voorzitter: Is het mogelijk om daar een kort antwoord op te geven?

De heer Cornax: Ja. Volgens mij had u dit punt vorige keer ook aangekaart, op 8 april. En toen was het naar aanleiding van Doelkaart 1, aantrekkelijke stad, waarop een aantal verdichtingslocaties rondom wijkcentra waren aangegeven en rondom stations. Ik denk dat dit niet direct een relatie is tussen die kaart en de ruimtelijke keuze om een voorzieningenaanbod passend bij elke wijk na het streven. Het ene gaat over, waar wil je verdichten, met onder andere woningbouw? En deze ruimtelijke keuze gaat over dat we voor elke wijk streven naar een passend voorzieningenaanbod. En of dat dan in Krispijn uit de Voorzieningenmonitor blijkt dat dat aan de Krispijnseweg moet zijn, dat hoeft niet per se terug te komen in die kaart van de verdichting.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Damen: Daar komt dat wel terug?

De voorzitter: Mijnheer Damen, ik vind het heel leuk geprobeerd, maar we gaan nu over naar de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Dit voorbeeld kaartje wat we hiervoor zien, vind ik wel een beetje een ingewikkeld kaartje. Dus vraag ik even een toelichting daarop. Je ziet natuurlijk een aantal huisartsenlocaties. Maar mijn indruk is dat dit niet helemaal kloppend is. Want een locatie betekent natuurlijk niet een huisarts, maar een aantal huisartsen. Dit geeft eigenlijk niet echt per se het goede beeld van de spreiding, denk ik dan. Daar een reflectie op. En dan vraag ik me af, en dat is meer technisch, wanneer komt dit terug? Want dit is feitelijk toch niet echt de Omgevingsvisie, als we het hebben over die Voorzieningenmonitor.

Wouter Ramp: Vraag één ging over het kaartje achter mij. Kijk, er zit veel meer informatie achter wat hierop staat. Wat wij bijvoorbeeld kunnen zien, is inderdaad dit zijn de praktijklocaties, maar we kunnen ook zien hoeveel huisartsen daar werken, hoeveel fte's dat is en wat hun verzorgingsgebied is. Zo kunnen wij wel een analyse maken. Wat dat betreft is het iets ruimer dan wat u hier ziet inderdaad. Maar ik dacht, ik moet het kort houden. Vandaar dat hij zo is.

De heer Cornax: En het antwoord op de tweede vraag. In deze Omgevingsvisie geven we de hoofdlijnen voor het ruimtelijk beleid voor de fysieke leefomgeving. En een van die hoofdlijnen is die ruimtelijke keuze. Een passend voorzieningenaanbod streven we na en Dordrecht. Dat maken we inzichtelijk met de Voorzieningenmonitor. En vervolgens wordt dat als prioriteit dan meegenomen in de gebiedsprogramma's. En zal bij toekomstige ontwikkelingen daar in ieder geval aandacht voor worden gevraagd van, let op, als we gaan verdichten op De Staart, hou er dan ook rekening mee dat er behoefte is aan een huisartsenpost.

De voorzitter: Dank u. De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Nog even een vraag over referentienormen. Zijn dit referenties die wij hebben overgenomen van vergelijkbare steden, of is dit vanuit de landelijke overheid ons meegegeven? Wat meer duiding over referentienormen.

Wouter Ramp: Referentienormen zijn door heel de provincie voor stedelijke gebieden vastgelegd. Wel ook met vergelijkbare steden is dat opgezet. Er zijn heel veel steden die zelf referentienormen, een soort, gemaakt hebben ooit. Dat hebben ze een beetje bij elkaar gelegd en gezegd, wat is goed? En in de echt grote steden, dan hebben we het over Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, daar hebben ze een schifting gemaakt tussen centrum, stedelijk en tot en met aan buitenwijken. In Dordrecht doen we dat niet en houden we vooral een soort gemiddelde aan voor gewoon stedelijk.

De voorzitter: Dank u wel, heren. Dit blokje hebben we ook gehad. Dan gaan we nu nog even de overige onderwerpen, heb ik als titel staan, door de heer Cornax. Misschien kunt u een aftrap nemen.

De heer Cornax: Klopt. De overige onderwerpen, daarvan hebben we aangegeven dat we die graag schriftelijk wilden beantwoorden. Dat hebben we voor vanavond in ieder geval voor de volgende onderwerpen gedaan. Dat was Zeer Zorgwekkende Stoffen. Daar was

vorige keer een vraag over wat daar de juridische mogelijkheden zijn. Daar hebben we schriftelijk antwoord op gegeven. En ik zie dat mevrouw nog een vraag daarover heeft.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Wat de regels zijn, dat weet ik wel. Maar kunnen wij als Dordrecht niet in onze Omgevingsvisie zeggen, wij willen geen bedrijf in onze stad met PFAS-uitstoot?

De heer Cornax: In principe zeggen we in onze Omgevingsvisie dat we streven naar nul uit de pijp. Dat is wel een hoofdlijn die we uitdragen. Of we zo heel concreet willen zijn dat we geen enkel bedrijf willen wat met Zeer Zorgwekkende Stoffen werkt of uitstoot. Ik ben het zelf nog niet tegengekomen in andere Omgevingsvisies. Maar als we dat als gemeente heel graag wensen, dan zouden we ons daarin moeten verdiepen. En daarnaast is het, wat ik vorige keer ook aangaf, de vraag dat bij bepaalde inrichtingen die werken met dat soort stoffen wij als gemeente wel aan de lat voor het omgevingsplan. Maar voor de vergunningen voor de uitstoot kan de provincie ook aan de lat staan.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat u verder. Voetgangers.

De heer Cornax: Daarnaast was er vorige keer nog een vraag, opmerking over hoe voetgangersverkeer en het STOMP-principe verwerkt was in de Omgevingsvisie. Ook daar hebben we schriftelijk op gereageerd en aangegeven dat de hoofdlijnen in de visie staan, het al nader uitgewerkt is in het Mobiliteitsplan 2040, wat een programma is dat onder de Omgevingsvisie hangt. En dat een onderdeel van het Mobiliteitsplan is een nadere wijkuitwerking, waar het dan ook nog aandacht zal krijgen.

De voorzitter: De heer Damen.

De heer Damen: Wat ik in al die dingen nog mis, in die hele trits van plannen, is een planning in de tijd, want ik zie niks verbeteren. Alles blijft naar mijn gevoel te veel zoals het was. En er wordt toch heel veel gelopen in de stad.

De heer Cornax: Ik zou even moeten nagaan bij de wijkuitwerkingen waar concretere maatregelen in terugkomen. Ik ga ervan uit dat daar dan wel een tijdsindicatie wordt meegegeven. Omdat je steeds concreter wordt, kan je ook beter een tijdsindicatie afgeven.

De voorzitter: Dan hebben we nog de Knoop Leerpark en sportvoorzieningen.

Ambtelijke ondersteuning ...: Voorzitter, misschien is het even goed, want Laurent volgens mij geef je hiermee aan dat we daar even nog een nader antwoord op geven rondom de technische vragen.

De heer Cornax: Ik schrijf het zo meteen op. Er werd vorige keer ook nog een vraag gesteld over Knoop Leerpark in relatie tot sportvoorzieningen. En dan met name was de achtergrond van de vraag, zoals ik hem begreep, hoe kunnen we in de Omgevingsvisie borgen dat die sportvoorzieningen gewaarborgd blijven voor de stad? Daar hebben we

een schriftelijke reactie op gegeven. Daarin aangegeven dat in de Sportvisie eerder al is aangegeven dat we het sportareaal binnen Dordrecht in ieder geval voor de komende tien jaar minimaal gelijk houden. Dat uitgangspunt of principe hebben we ook overgenomen in de Omgevingsvisie. Laten we daarin terugkomen. Dat zal in die zin ook opgaan voor een eventuele ontwikkeling van Knoop Leerpark.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu afsluiten met deze conclusie, dat volgende week er wederom een technische sessie is waarin de onderwerpen woningbouwlocatie buitengebied, stadsrand en De Staart aan de orde komen. En voor die sessie heeft zich al een aantal sprekers aangemeld. Oordeelsvorming en besluitvorming over de omgeving is voorzien op 20 en 27 mei. Als u nog technische vragen heeft, en die heeft u vast, want we hebben heel strak aan de tijd moeten houden en ik weet dat u nieuwsgierigheid en enthousiasme en alles, noem het maar op, heel breed is, dan kunt u die altijd nog stellen. En dan zullen die ook weer schriftelijk beantwoord worden. Dank voor uw geduld. Ik was Kitty Kruger, vanavond uw voorzitter. En wilt u uw flesjes en kopjes meenemen naar de pantry?

4. Maasterras fase 1 - Inhoudelijke vergelijking varianten

Voorzitter: Mevrouw Koene
Raadsgriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Ayverdi (DENK)
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)
Dhr. De Feijter (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Dhr. Klerk (CDA)
Dhr. 't Lam (SP)
Dhr. Noldus (VVD)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)
Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. In 't Veld (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Van de Worp, mevr. Bollen

Overige aanwezigen: Dhr. Kornet

De voorzitter: Dames en heren, ik heet u allen van harte welkom bij deze vergadering. Fijn dat u ook allemaal even nu stil kunt zijn. Mijnheer ... Dank u wel. We hebben vergadering Maasterras fase 1, inhoudelijke vergelijking van varianten. Deze sessie is

beeldvormend. Welkom aan u allen. En, even kijken, we hebben een gast van de Antea Group. Dat is Marien Kornet. En namens de ambtelijke organisatie hebben wij in ieder geval Ronald van de Worp en Roelf Bollen. Jullie zitten ook alle twee aan tafel. En voor het verslag wil ik u vragen, als u deelneemt aan de vergadering, om uw naam op te noemen. En dan sla ik even deze ... Ik vergeet de wethouder. Mijnheer Burggraaf, goedenavond. Dan begin ik bij de heer 't Lam.

De heer 't Lam: Jack 't Lam, SP.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu, Op Ons Eiland.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

De heer Klerk: Albert Klerk, CDA.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, beter voor Dordt.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, Beter voor Dordt.

De heer Ayverdi: Emin Ayverdi, DENK.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer De Feijter: Bart de Feijter, ChristenUnie/SGP.

De heer Van der Spoel: Wouter van der Spoel, Fractie van der Spoel.

De heer In 't Veld: Richard in 't Veld, VSP.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

Mevrouw Stolk: Margret Stolk, VSP.

De voorzitter: Er heeft er één heel hard gerend. En mijn naam is Irene Koene. Volgens mij, ik kijk even om me heen, zie ik verder geen mensen die nog ... Nee? Oké, prima. Toelichting waarom we deze vergadering met elkaar hebben. Deze sessie van vanavond is opgenomen in de planning die de Agendacommissie heeft vastgesteld voor het Maasterras. En deze sessie is een van de sessies ter voorbereiding op de behandeling van en besluitvorming over het bestemmingsplan Maasterras fase 1. En deze komt binnenkort naar de raad. Volgens mij was die vanochtend in het college. Dat gaat op korte termijn gebeuren. Over de invulling van vanavond is door diverse fracties een agenderingsverzoek ingediend. En die is door de Agendacommissie gehonoreerd, anders hadden we hier niet gezeten. Er is wel een knip gemaakt tussen een puur technische sessie van vanavond en een gesprek volgende week, waarbij ook Platform

Weeskinderendijk aan tafel zal zitten. Ik heb begrepen dat er iemand is die een ordevoorstel wil doen. En dat is de heer 't Lam van de SP. Gaat uw gang.

De heer 't Lam: Dank u wel, voorzitter. Op de agenda staat de vergelijking van drie varianten. Het betreft de voorkeursvariant ontwerp bestemmingsplan, de verkorte aanlanding brugweg en de variant Weeskinderendijk-Oost. In de ontvangen presentatie zijn alleen de eerste twee varianten met elkaar vergeleken. Voor de variant Weeskinderendijk-Oost is slechts een beschouwing opgenomen. Ook is deze voorpublicatie, zoals we kunnen lezen in de vandaag ontvangen brief van het bewonersplatform, nauwelijks met hen besproken, zoals de Agendacommissie had besloten dat de bedoeling was. Als je meerdere zaken met elkaar vergelijkt, horen die zaken op eenzelfde wijze te worden gepresenteerd. Anders kan je niet goed vergelijken. En de raad moet straks een keus maken uit de varianten. En daarom verzoeken Forum voor Democratie, Fractie Stam, die niet aanwezig is overigens, Beter voor Dordt, Verenigde Senioren Partij, Partij voor de Dieren, DENK, Fractie van der Spoel, Op Ons Eiland, het CDA en de SP de voor vanavond geplande presentatie te verplaatsen naar volgende week, waarbij de variant Weeskinderendijk-Oost op eenzelfde manier in de presentatie wordt weergegeven dan de andere twee varianten. Ook wordt de nieuwe presentatie dan vooraf op een correcte manier met het bewonersplatform besproken. Dat was het voorstel van een groot aantal fracties.

De voorzitter: Dank u wel, de heer 't Lam. Mijnheer Bootsman heeft ook een vraag?

De heer Bootsman: Ja. Ik wil graag reageren op het voorstel van de heer 't Lam, als dat mag en kan?

De voorzitter: Maar eigenlijk wilde ik daar eerst een toelichting op laten geven door de ambtelijke organisatie.

De heer Bootsman: Dat kan. Dan reageer ik daarna. Dat is ook goed.

De voorzitter: Gaan we daarna even kijken of dat nog nodig is. Mijnheer Van de Worp.

De heer Van de Worp: Dank u wel. Op verzoek van de raad en de Agendacommissie willen wij vanavond de OER-beoordeling door Antea, op uw verzoek, en de consequenties van de inpassing van de Weeskinderendijk in de planvorming met u delen, om te zorgen dat u goed geïnformeerd bent richting raadsbehandeling. Een afspraak tussen Antea en de mensen van de Weeskinderendijk, georganiseerd door onze projectorganisatie enige weken terug, is niet goed verlopen. De afspraak duurde maar de helft van de tijd, van de tijd die daarvoor gepland was, doordat het een Teams-vergadering was en wij dat niet goed hadden georganiseerd. Even de hand in eigen boezem. In de toegezonden presentatie van Antea kunt u echter ook zien dat de vergelijking op basis van de doelen uit de Omgevingsvisie niet doorslaggevend is voor uw oordeel. Met andere woorden, Weeskinderendijk variant en de variant die het college aan u zal voorleggen ter besluitvorming voldoen allebei aan de minimale eisen uit de doelen van de Omgevingsvisie. Er zijn verschillen, maar het is niet doorslaggevend. De beoordeling is aan u, wordt straks toegelicht als u ons daar de gelegenheid voor geeft door Antea. Dat de beoordeling van het plan Weeskinderendijk een kwalitatieve beschouwing is door Antea, zal zo direct ook worden toegelicht, heeft te maken met de mate van uitwerking

van het plan. Het plan dat op 25 maart met u is gedeeld en toegelicht door Roelf kent een groot aantal invalshoeken. Ik noem er een paar. Stedenbouw, landschap, verkeer, milieukennis, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, parkeren. Vanuit grondzaken planeconomie, wonen, civiele techniek, is het maakbaar, is het uitvoerbaar? Kennis van de ondergrond, van de bodem, van de omgeving. Kennis uit de marktconsultatie, beleidskennis door u vastgesteld beleid. Kennis vanuit Rijkswaterstaat en ProRail, de rijksbelangen, kennis vanuit het proces met het Rijk, het borgen van de afspraken en de subsidies die het Rijk heeft toegekend aan deze locatie.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat u verder. Want het is misschien handig als u eerst uw verhaal afrondt.

De heer Van de Worp: Oftewel een integraal plan waar veel werk aan vooraf is gegaan en waar de kennis die de afgelopen jaren, ook op weg naar het voorkeursalternatief, is benut om te komen tot de uitwerking die straks voorligt ter besluitvorming. De variant Weeskinderendijk is door Antea beschouwd. En wel op basis van de stedenbouwkundige uitwerking die daar ligt, waarin heel veel aspecten nog niet zijn meegenomen en ook niet beoordeeld konden worden. Maar zoals ik net al zei, voor de uiteindelijke totaalbeoordeling ziet u dat het niet heel erg maatgevend is gebleken. De uitwerking van Weeskinderendijk heeft natuurlijk ook tot doel behoud van de woningen aan de Weeskinderendijk. Niet om een plan uit te voeren, maar om de woningen van de mensen aan de Weeskinderendijk te behouden. Hun belang uiteraard in te brengen, hier in deze raad bij de besluitvorming. Dat is prima. Daar diende dat plan ook voor. En dat hebben ze goed gedaan, hebben ze goed gepresenteerd. En wij hebben het geprobeerd mee te nemen in de beoordeling. Het plan wat op 25 maart is gepresenteerd, ligt straks voor ter besluitvorming. Behoud van de Weeskinderendijk daarin behoort tot de mogelijkheden. Alleen wij zouden de raad graag informeren over de consequenties van het behoud van de Weeskinderendijk.

Daar is Roelf ook voor gesteld vanavond, om dat met u te delen. En daarnaast zal in de sessie volgende week, in ieder geval in het besloten deel, ook de financiële consequentie van het behoud van de Weeskinderendijk met u worden gedeeld, zodat u een totaalbeeld heeft. Kan behouden blijven, kent wel een aantal consequenties, kent ook een financieel gevolg. En u krijgt zo direct, als u het goed vindt, een toelichting van Antea op de OER-beoordeling, de MER-beoordeling. Dat is mijn korte toelichting.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef eerst even de heer Bootsman de gelegenheid en dan kom ik bij mijnheer 't Lam en dan ga ik naar mevrouw Stolk.

De heer Bootsman: Dank, voorzitter. Ik wilde even reageren op het agenderingsverzoek van de heer 't Lam, wat mij helaas te laat bereikt heeft. Maar ik heb het nu natuurlijk netjes gehoord. Wij begrepen dat er volgende week een sessie was voorzien met het platform Weeskinderendijk, waarin wij ook in gesprek konden. En onze veronderstelling was dat wij dan ook meer informatie kregen over echt de inhoudelijke vergelijking tussen die varianten, wat we nu in de presentatie inderdaad een beetje missen. Want het is een heel uitgebreid plan vanuit de bewoners. En alleen een beschouwing er tegenaan, het is wat u ook zegt, er kan voor allebei gekozen worden, maar dat kan dan een beetje lastig

zijn. Wij dachten, misschien komt die informatie volgende week. En zeker ook het plan van het gemeente deel. Kijk, om het nu vandaag helemaal niet te doen, komen we dan niet ook met de tijd in de knel, vraag ik mezelf dan af?

De voorzitter: Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Dank u, voorzitter. We hebben net een heel betoog gekregen van mijn buurman. Dank. Maar ik vind het wat lastig om daarop te reageren, want dan ga ik als commissielid in debat met een ambtenaar. En dat is niet de bedoeling. Dat zal ik niet doen. Ik ga terug naar de basis. Het college heeft een planning verstrekt. En in die planning staat een vergelijking van drie varianten, die ik heb genoemd. En we krijgen nu een presentatie. En in die presentatie zitten maar twee varianten. En je kan er een hele toelichting omheen bouwen waarom dat zo is, maar de bewoners worden daarmee op een enorme manier tekortgedaan. En dat ervaren ze iedere keer. En we staan er onvoldoende bij stil wat voor impact dit heeft op de bewoners. En alleen daarvoor al vind ik dat die op een eerlijke manier behandeld moeten worden, dat hun gegevens, voor zover die in te passen zijn in de modellen, er ook in moeten komen. En ik kan me best voorstellen dat er onderdelen zijn die je niet kunt inpassen. Die laat je dan weg en dat geef je aan. En er is ook toegegeven dat het overleg niet goed is geweest. Dat alleen al zou een reden zijn om er nog eens even opnieuw naar te kijken, komende week. En reagerend op mijnheer Bootsman. Ik kan volgende week pas vragen stellen, als ik een gelijkwaardige presentatie heb gehad, en niet als ik maar twee varianten heb gezien. Dan ga je op een oneerlijke manier modellen met elkaar vergelijken. Ik vraag me trouwens ook af of die vergelijking van de modellen ... Want daar heb ik nog niet helemaal een goed beeld bij, wat Antea nu precies doet en wat het projectteam doet. Maar ik vind niet, als je een vergelijking even laat toelichten door Antea en vervolgens het projectteam het woord geeft en laat aangeven welke keus je zou moeten maken, dat dat een correcte manier van handelen is.

Want dan gaat het model van de gemeente toegelicht worden door de gemeente en het model van Weeskinderdijk zal dan ook nog eens een keer toegelicht worden door de gemeente. Ik had veel liever dat Antea dan een objectief oordeel geeft over beide modellen, die we vooraf krijgen. Ik handhaaf, en ik hoor wel van de collega-indieners of dat ze dat ook doen, het verzoek om uitstel tot volgende week.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik kan kort zijn. Ik sluit me volledig aan bij de woorden van de heer 't Lam. En wij kunnen niet in gesprek met de ambtenaren. Maar ik vind het beschamend vanuit het college dat ze de ambtenaar het woord laten doen en niet zelf het woord nemen, want de bewoners van de Weeskinderdijk en het woonwagenkamp daar wordt tegen gezegd, u moet uw huis verlaten binnen afzienbare tijd. Wat ons betreft vanavond van tafel, volgende week opnieuw. En dan kunnen we een keuze maken objectief en zijn alle drie de projecten bekeken. Tot zover, voorzitter.

De heer De Feijter: Voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel. Over dat eerste punt wat mevrouw Stolk zegt, we zitten wel bij een beeldvormende sessie. Ik vind het wel terecht dat een ambtenaar daar in eerste instantie op reageert. Verder wil ik graag zeggen dat de ChristenUnie/SGP ook waarde hecht aan recht doen aan de bewoners van de Weeskinderdijk-Oost. Los van welke kant uiteindelijk de beslissing ook op gaat vallen, vinden wij dat er gewoon een volwaardige vergelijking, zo goed als dat dat kan, moet worden gemaakt tussen beide partijen. Ik heb even een verhelderende vraag ten aanzien van het ordevoorstel door de heer 't Lam gedaan. Betekent dit dat wij het volledige tijdspad opschuiven of betekent dit dat wij de sessie van volgende week indikken en meer informatie en meer dingen in een sessie willen gaan doen? In het geval van het eerste vraag ik me namelijk af wat het betekent voor de rest van het tijdspad? Heeft dit ook effect op subsidies, op deadlines die we gaan missen? In het geval van het tweede vraag ik me af of dat de heer 't Lam vindt dat er dan juist nog genoeg recht wordt gedaan aan de bewoners van de Weeskinderdijk-Oost, omdat we dan meer dingen in een sessie juist moeten proppen.

De voorzitter: Dit wordt een hele ingewikkelde constructie op deze manier. Ik heb eerst even zelf een vraag aan de ambtelijke organisatie. En dat is, als we het uitstellen tot volgende week, want ik denk dat dat wel belangrijk is, gaat dat nieuwe informatie opleveren ten opzichte van wat er nu ligt?

De heer Van de Worp: Zal ik daarop antwoord? Nee, dat gaat geen wezenlijk nieuwe informatie opleveren, want de achtergrondinformatie die er is voor Antea om te kunnen beoordelen, die wijzigt niet. Dat zou misschien Antea zelf beter kunnen toelichten dan ik. Maar als we dit een week opschuiven, drie weken opschuiven, drie maanden opschuiven, levert dat niet direct een andere beoordeling op.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als ik even daarop mag reageren?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Dan kunnen wij als commissie gewoon naar huis. Dan is alles al beslist en gedaan. Ik denk, wat zitten wij hier dan nog te doen en wat hebben de bewoners van de Weeskinderdijk en het woonwagenkamp hier dan nog te zoeken, als het zwaard van Damocles al gevallen is?

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Wat mij betreft, en ik heb daar overleg over gehad met de griffie, mijnheer De Feijter, dikken we het volgende week een beetje in en gaan we niet verder in de vertraging. Mocht er verdere vertraging ontstaan, dan ligt dat niet aan de commissie, ligt dat niet aan de bewoners, maar ligt dat aan het college, wat al veel te lang bezig is. We hebben niet voor niets bij de Raad van State uitspraken erover gehad. Maar nogmaals, dat is van de indieners van het ordevoorstel niet de bedoeling om het verder dan volgende week uit te stellen.

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer 't Lam: Dat mijn buurman zegt dat we alle informatie nu hebben, daar ben ik het pertinent niet mee eens, want dan moet die informatie in eenzelfde schema gezet

worden als voor de andere twee varianten, zodat we dat kunnen vergelijken. Die schijfjes kan je erin zetten. En als er een paar onderdelen zijn van niet, dan geef je dat erbij aan. Dan heb ik daar begrip voor.

De voorzitter: Mijnheer Van de Worp.

De heer Van de Worp: Het antwoord daarop moet ik aan mijn buurman van Antea laten. Er is wel een toelichtende achtergrondinformatie van Antea, bijlage nu ook bij de stukken die naar het college zijn. Die kan wellicht wel dienen als extra informatie voor de beschouwing die Antea heeft gedaan op het alternatief Weeskinderendijk. Dan heeft hij meer informatie over de opvatting. Maar misschien, Marien, kun jij daar een beter antwoord op geven?

De heer 't Lam: Voorzitter, nogmaals even voor de orde, we gaan nu al allerlei dingen vertellen. Er was een ordevoorstel. Gaan we dat nu wel of niet toepassen? En als we dat niet toepassen, dan gaan we aan de hand van de toelichting van de ambtenaren verder. Maar ik wil een uitspraak over het ordevoorstel. En er is nu van verschillende kanten wat over gezegd. Er zijn vragen over gesteld, zowel door mijnheer Bootsman als door mijnheer De Feijter. Die heb ik beantwoord. Ik zou wel graag via een rondje helder krijgen wat we met dat ordevoorstel doen.

De voorzitter: En dan geef ik eerst mijnheer Noldus het woord.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Want ik heb op zich wel begrip en ook sympathie voor het ordevoorstel wat gedaan is, om de behoefte om die plannen naast elkaar te zetten te zien, waar we vanavond voor gepland bij elkaar zitten. Ik vind dat we die indruk ook zeker gewekt hebben richting de bewoners van de Weeskinderendijk. Daar moeten we op een goede manier mee omgaan. Er zit nu 1 sheet bij. Ik denk dat dat de heer 't Lam, met een aantal mede-indieners, daar ook op aanslaat, dat er 1 sheet gaat over de Weeskinderendijk plannen. In die zin begrijp ik dat voorstel. Waar ik dan een vraag bij heb, wat gaat een week extra brengen? En ik hoor net eigenlijk al de reactie ook. Een week extra gaat niet zoveel nieuwe informatie brengen. En daar ben ik dan toch wel benieuwd naar, wat levert dat dan ook voor de indieners van dat voorstel op? Wat gaat dat dan extra doen? Want ik heb daar best wel sympathie voor. Maar we hebben het net al even gehad over tijd en proces waar we in zitten. Daar moet het binnen passen. Daar heeft de heer 't Lam een duidelijke reactie op gegeven. En ook de ambtelijke organisatie heeft dat gedaan. En ik ben eigenlijk toch wel benieuwd naar ook de reactie van de ambtelijke organisatie of Antea dan op hoe we dat moeten zien? Want ik heb op zich ook begrip voor het feit dat die stedelijke variant, of die uitwerking die gedaan is door die bewoners, waar ik echt van onder de indruk was die avond, dat het niet met een detailniveau is van wat de ambtelijke organisatie oplevert. Ik snap dat dat model wat je doorrekent ergens stagneert. En daar zou ik wel meer gevoel bij willen krijgen. Ook omdat voor ons, en dan ga ik misschien gelijk iets verder de RIB in voorzitter, zit het er niet in of die brugweg 30 of 50 meter wordt of wel of niet meegerekend is. Voor ons gaat het erom, wat is de impact van het behouden van die woningen aan de Weeskinderendijk? En daar hoeft voor ons niet de geluidsmeting voor een toren aan de andere kant op gedaan te worden., die ook nog een paar honderd meter kan

verschuiven. Dat is in ieder geval de pragmatiek waar wij naar op zoek zijn om een beeld te krijgen bij wat die impact is. En of dat vandaag kan, fantastisch. Als dat volgende week kan, ook goed, zolang dat niet in de knel komt met de tijd.

De voorzitter: Mijnheer Bootsman.

De heer Bootsman: Ik had toch nog een kleine aanvulling. Wij hadden verwacht dat er meer informatie zou komen volgende week, maar ik begrijp net dat dat niet zozeer het geval is. Dan zien wij inderdaad wat ook de heer Noldus zegt, wij zouden toch ook wel wat meer informatie over inderdaad die Weeskinderendijk ... Dat je het niet gelijk kan vergelijken, het zijn niet dezelfde plannen. Dat is niet dezelfde thematiek. Maar alleen een beschouwing is toch wel een beetje erg weinig, ook als we volgende week met die mensen in gesprek willen.

De voorzitter: Dan leg ik ook toch nog even een vraag voor aan de ambtelijke organisatie of Antea. Wat er nodig zou zijn dan om het wel precies op dezelfde manier te kunnen vergelijken?

De heer Kornet: Daar kan ik op reageren. Om echt exact dezelfde manier en op hetzelfde detailniveau te onderzoeken zijn er verkeersonderzoeken, geluidsonderzoeken, stikstofberekeningen, echt een stapeling aan onderzoeken die ook een bepaalde volgordelijkheid hebben nodig. Dan heb je het echt wel over een tijdspanne van meerdere weken, misschien wel maanden.

Ik hoorde net ook de suggestie, we willen het graag een beoordeling zien op die schuifjes. Dat kan tot op zekere hoogte. Maar volgens mij werd de opmerking ook al gemaakt, daar zal je wel heel veel dingen zien die zonder die onderzoeken, die ik net noem, op dit moment niet te beoordelen zijn. Dan kan ik dat schuifje voor de bewonersvariant nog niet plaatsen. We kunnen wel een inschatting geven, maar dat is echt even op basis van een kwalitatieve beschouwing. Dat is ook de reden dat het nu zo genoemd is. Omdat er zoveel detailinformatie gewoon niet voor handen is, hebben we het een beschouwing genoemd. En die schuifjes zijn te plaatsen. Maar de essentie van wat wij daarmee verwachten, die hebben we wel nu ook in een presentatie gezet. Dat het plan, als je kijkt naar de omgevingseffecten, niet wezenlijk afwijkt van het plan van het college. En dat er hier en daar nuances zitten en dat je bepaalde dingen op een andere manier in kan vullen. Maar dat betekent dat een schuifje iets naar links of naar rechts gaat. In MER-termen noemen we dat geen significante effecten. We kunnen daar wel een beoordeling op loslaten, die even wat grijze vlakken laat, omdat detailinformatie mist. Maar de conclusie is dat eigenlijk de verschillen gewoon niet significant zijn, als het gaat om de chemische effecten.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Ik moet toch even mijn ergernis uitspreken, omdat deze informatie wisten de ambtenarij en de wethouder een tijd geleden ook al, toen dit werd aangevraagd. Om dan nu te komen met, het gaat zoveel weken, dat gaat zoveel maanden kosten, had ook toen konden ze aangeven. En dat vind ik wel heel erg storend

dat er nu dan wordt gezegd, tijd dit, een tijd zus, een tijd zo, terwijl dit ook al bekend was. Dan hadden ze eerder in de actiestand moeten komen in plaats van de commissie nu pas confronteren met dit gegeven. Ik ga graag mee. En dat was al bekendgemaakt door de heer 't Lam, dat we dit gewoon uitstellen naar volgende week. En ik denk dat er eerst maar eens even een goed gesprek moet plaatsvinden tussen college en bewoners.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, en dit is natuurlijk eigenlijk ook aan mijn medecommissieleden, ik blijf nog steeds het ordevoorstel steunen, maar dan wel met de kanttekening, ik weet niet of ik hier nog eindeloos over wil vergaderen. Want zoals de heer Noldus eigenlijk ook net aangaf, waar we naar op zoek zijn, is inderdaad geen stikstofmeting of geluidsmeting of wat dan ook, maar wat is de impact van als we de Weeskinderendijk willen behouden? Dat is belangrijk. En ik hoef echt niet te weten hoeveel decibel dat scheelt. Daar mogen de experts mee bezig zijn. Ik denk dat dit is waar het over gaat. En ik denk dat misschien ook het gevoel hier is, wat zijn de mogelijkheden om het te behouden?

Want we willen allemaal dat gebied opnieuw inrichten en dat er een mooie entree van de stad komt en dat we daadwerkelijk iets gaan doen met dat gebied, dat het eindelijk eens een keer gaat gebeuren. En dit vertraagt alleen maar alle plannen. Laten we gewoon met elkaar kijken, wat is het effect van het behoud van die Weeskinderendijk? Is het haalbaar met elkaar? Kunnen we dat dragen? Kunnen we dat doen? Is dat allemaal goed uit te voeren? En daar moeten waarschijnlijk concessies mee worden gedaan. Heeft het zin om dit een week op te schuiven? Ik denk het niet. We krijgen geen andere informatie. Maar ik hoef hier volgende week ook niet te zitten met allerlei stikstoftabelletjes en geluid en decibellen en noem het allemaal maar op. Daar heb ik geen behoefte aan. Maar ik hoef ook niet nog vijf vergaderingen hierover. En dat wilde ik even zeggen, voorzitter.

De voorzitter: Waarvan akte. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, de vraag die ik net stelde, en ik kreeg daar net een toelichting op die een beetje die kant op ging, maar nog niet helemaal daar. Mevrouw Pichel stelt eigenlijk dezelfde vraag. Precies alle doormetingen op alle schuifjes zou op de twee varianten die een aantal andere uitgangspunten kennen, ook qua inrichting van de openbare ruimte en het verschuiven van de brugweg, dat maakt denk ik voor het vraagstuk over het wel of niet behoud van de woningen van de Weeskinderendijk niet eens dan heel veel uit. Is het dan ofwel vandaag in deze vergadering of volgende week mogelijk, wat is de impact van het behoud van die woningen op de kwalitatieve ontwikkelingen? Eén is natuurlijk financieel. Dat kwam al naar voren, dat komt volgende week. Is daar vandaag op de andere aspecten een duiding te geven, of volgende week?

De voorzitter: Mijnheer Van de Worp.

De heer Van de Worp: Wij zijn erop voorbereid om dat vandaag met u te delen, maar dat kan ook volgende week, als u dat besluit.

De heer 't Lam: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Eigenlijk is de concrete vraag, kan Antea het plan van Weeskinderdijk beoordelen in het schuifjesmodel? En als dat zo is, dan kunnen we dat volgende week bekijken. En we moeten dat schuifjesmodel vooral niet zien als een wetenschappelijk oordeel dat, en meerderen hebben dat ook gezegd, tot drie cijfers achter de komma is berekend. En nogmaals, ik heb dat in het begin ook gezegd, we hebben deze bijeenkomst, omdat het college in de planning gezegd heeft, we gaan een keer om tafel zitten met drie modellen. En dan krijgen we er twee.

De voorzitter: Nogmaals de vraag, is er volgende week kans op meer informatie of andere schuifjes of wat dan ook, of niet? Want als dat niet zo is, dan kunnen we vanavond hetzelfde bespreken als dat we volgende week zouden kunnen.

De heer Van der Spoel: Maar voorzitter, nu zakt toch echt mijn broek af. Want het is toch van de zotte dat als er een verzoek komt vanuit een aantal partijen van, dit willen wij graag zien, en dat dan een college kan zeggen, is leuk dat jullie dit zo zien, maar dit bieden we aan. Klaar.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel, helder. Dan gaan we gewoon vingers opsteken. En dan gaan we gewoon zeggen, wie wil het vanavond bespreken?

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Ik bedoel, dat is de enige manier waarop het dan kan. Wie wil het vanavond bespreken? Hand omhoog. U krijgt vanavond dezelfde informatie die u volgende week gaat krijgen. Wilt u die volgende week of wilt u die nu? Dat wordt net gezegd, mijnheer Van der Spoel.

De heer Noldus: Als ik daar wat op mag zeggen, voorzitter, ik deed mijn handje omhoog. Ik ben niet heel gewapend om dat vanavond wel of niet te doen. We hebben vanavond tijd ingeruimd. Ik hoor dat er een duiding gegeven kan worden op de aspecten die belangrijk zijn. Volgende week is het gesprek ook met de bewoners gepland. Ik snap het ongemak dat het niet een hele precieze evenredige vergelijking is. Maar als we vanavond niet aanhoren wat ons vanavond voorgeschoteld kan worden, dan missen we dat ook in het proces. Ik zou het toch vanavond prima vinden om te doen. Als dat volgende week wordt ook. Maar als de setting is dat dat dezelfde informatie oplevert, ik ben hier nu. En de tijd van volgende week kunnen we ook goed besteden, wat mij betreft.

De heer 't Lam: Ik heb een verhelderende vraag aan mijnheer Noldus. Hoe kunnen wij volgende week vragen stellen aan Weeskinderdijk, als hun vergelijking niet beschikbaar is? Dan moeten wij gewoon maar op de gok vragen bij ieder onderdeel, hoe

komt dat eruit te zien als bij jullie ook een vergelijking was gemaakt? Dat wordt toch geen gesprek meer dan?

De heer Noldus: Voorzitter, maar het antwoord is denk ik tweeledig. 1, als we het volgende week doen, is dat niet meer voorhanden dan nu. Zo begrijp ik het antwoord, er is volgende week niet meer informatie daarop dan nu. En 2, en dat zei ik in eerste reactie op het voorstel, voor ons is het niet zozeer van belang of de woontoren rechtsachter vlak bij de brug 60 of 65 dB heeft, 10 meter hoger is of 10 meter lager is, de brugweg 30 of 50 meter is. Dat voegt volgens mij niet zoveel toe om dat nu te gaan vergelijken. Wat nodig is, is vergelijken wat de impact is van het behoud of niet behoud van de woningen aan de Weeskinderdijk. En hoe daar gespeeld is met die openbare ruimte, dat kan in die schuifjes heel veel opleveren. Maar dat doet niet heel veel af aan het besluit wat we hier uiteindelijk over dit bestemmingsplan moeten nemen op dit punt. En als daar de detailinformatie er niet is en we hebben dat volgende week ook niet, dan is mijn standpunt, dan kunnen we dat net zo goed nu doen.

De voorzitter: Mijnheer Klerk zag ik eerst.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. De reden dat wij het ordevoorstel steunen, is inderdaad ook gevoed door wat er in de presentatie stond, alleen een eenvoudige beschouwing. Ik hoor net zeggen, de heer Van de Worp, maar over de consequenties behoud Weeskinderdijk en dergelijke is heel veel bekend. Dan is mijn vraag, waarom staat dat dan niet in de presentatie, zodat ik me ook zo had kunnen voorbereiden en de juiste vragen had kunnen stellen vanavond? Dat is waar voor mij de schoen wringt. Als we volgende week niks anders zouden horen als wat we vanavond gaan horen, dan zou je je inderdaad kunnen afvragen, wat heeft het voor zin om het te verplaatsen? Alleen ik zit dan toch met hoe ik me ook op deze vergadering heb kunnen voorbereiden, ik vind dat ingewikkeld. En daarom hou ik mijn steun op dat ordevoorstel nog wel in stand.

De voorzitter: Dat betekent, want ik heb maar twee handen, volgens mij omhoog gezien, tenminste anderhalf, dan gaan we niet verder. Dan sluit ik deze vergadering.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2025.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden